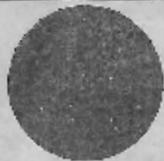

αφιερωμα στο Δωρο Λοΐζου

σοσιαλιστική

αν δεν κωλύσω
αν δεν χάσει εσύ
αν δεν χάσουμε εμείς
πως θα γενουμε
τα οκταβία λαμπή;

εκφραση

νιοβρης 1974

δευτερη περιοδος

αριθμος φυλλου 1

Ο Αγώνας Συνεχίζεται

Αδελφια,

«Ανευθότοι, αγέρωχοι, υπερήφανοι, πρωτοπόροι υπερασπιστές τούτης τής γής τής ματωμένης προχωρούμε και πέφτουμε, πέφτουμε και προχωρούμε αλλά ζούμε όρθιοι όχι νονατιστοί, θέλουμε να ζήσουμε λείψτεροι όχι δούλοι, θα ξαναβρούμε έξω στους δρόμους και στις πλατείες αλλά δεν θα υποκύψουμε ούτε σε πιέσεις ούτε σε εκβιασμούς ούτε σε υποσχέσεις, τούτος ο τόπος είναι δικός μας ή να ναι δικός μας και θα παραμείνει δικός μας.»

Με τούτη την ανανέωση τής υπόσχέσης που βύσαμε κατά την πρώτη μας έκδοση, ξαναρχίζουμε πάλι ύστερα από την έξ ανάγκης διακοπή τής έκτύπων μας πριν από 4 μήνες περίπου. Από τότε που

Το πραξικόπημα τής 15ης του Ιούλη, η πρώτη δηλ. ανοικτή στρατιωτική επίθεση ενάντια στην Κυπριακή Δημοκρατία από την προδοτική χούντα των Αθηνών και τους εδώ πατριώτες της βράκε αντιμετώπιση ένα αδούλωτο, υπερήφανο, αγωνιστή λαό μιάς μικρής άοπλης και ανυπεράσπιστης χώρας, ο οποίος τόσο πολύ λαχταρούσε να ζήσει λείψτερος που τόλμησε να ύψωση το ανάστημά του, να προβάλει τα γυμνά στήθια του ενάντια στα εγκληματικά τάνκς τής Εθνικής προδοσίας.

Τιμή και δόξα λοιπόν σε τούτο τον λαό, τον μικρό, τον μέγα, τιμή και δόξα στους νεκρούς τής αντίστασης, αλίνα εγγυησώμενη στους υπερασπιστές τής Δημοκρατίας, στους συνεχιστές των αγώνων για πραγματική λευτεριά κι ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Ολοκληρώθηκε ύστερα το σχέδιο, αδελφια. Η «μπλόφα», κατά τους αντιπροσώπους τής ανεπιανάληπτης εγκληματικότητας του όκταμέρου, δεν ήταν «μπλόφα» αλλά σκληρή πραγματικότητα. Οι Τούρκοι υπηρέτες των Αμερικάνων πάτησαν τα χώματά μας την ώρα ακριβώς που ο αγωνιστής λαός μας βρισκόταν φυλακισμένος από την χούντα, σκοτωμένος, κτυπημένος, ρακενδύτος, άοπλος, ανετοιμος. Πάτησαν οι Τούρκοι τα χώματά μας την ώρα που οι Χουντικοί αξιωματικοί τής Αθήνας και οι εδώ πληρωμένες συνειδήσεις δεν είχαν ακόμη τελειώσει το έργο του.

Και ιδού τα αποτελέσματα των «ηρωικών» πράξεων των. Χιλιάδες οι νεκροί, χιλιάδες οι αγνοούμενοι, άλλοι τόσο οι αιχμάλωτοι, κατεχόμενη ή Κύπρος, άμέτρητοι οι πρόσφυγες, παντού έρείπια και καταστροφή, μαυροντυμένες οικογένειες ένα σωρό, παντού όρφανά.

δυστυχία, πείνα και εξαθλίωση, έξευτελισμός και ατίμωση.

Στέκει όμως αδελφια η ρωμιούνη τής Κύπρου στα μετερίζια τής τιμής και τού καθήκοντος. Έτοιμος είναι ο λαός μας για νέους αγώνες. Το λακό κυπριακό μέτωπο αντίστασης προχωρεί χωρίς ταλαντεύσεις προς την νίκη. Τούτη είναι άλλωστε η μόνη διεξόδος τού σημερινού μας δράματος. Οι χιλιάδες νεκροί μας τού προστάζουν «Κτυπάτε αλύπητα τον φασισμό στο νησί μας, σταθήτε αντιμετώπι οι στον Αμερικάνικο Ιμπεριαλισμό».

Κάποτε μιλά και κάποιος κυβερνητικός εκπρόσωπος εκ τής νεφθαλίνης ειδικής για επεξηγήσει σε ότι αφορά ανταλλαγές πληθυσμών αναγόμενες σε «ανθρωπιστικούς λόγους».

Μά τι γίνεται τέλους πάντων σε τούτο τον τόπο; Τι θέατρο και τι υποκρισία; Σε ποιά και λούπια τού αγώνα θέλουν να τοποθετήσουν τον λαό; Πώς «αγωνίζεται» ένας λαός, για να πάρει πίσω τί; Ηρωποίηση λοιπόν στους «ηγέτες» μας. Μας άγριλευθέρωσαν τα παιδιά μας όλα τελείωσαν. Δόξα σοι ο Θεός.

Μά τι γίνεται επιτέλους κανένας δεν ξέρει. Αυτόσποκαλούμενες επιτροπές προσφύγων, «ταξιδεύουν ανά τον κόσμο προς προδολήν τού προσφυγικού. «Εθνικόφρονες» δουλεύτες αυτοδιορίζονται εκπρόσωποι εγκλωβισμένων, άγνωστων, προσφύγων. Γραβατωμένοι, κοστούμαρισμένοι οι εκπρόσωποι τού κεφαλαίου «συμμερίζονται» υποκριτικά τόν πόνο και την δυστυχία τούτου τού λαού, συνωδεύουν τούς ξένους επισκέπτες στους πρόσφυγες καθισμένοι όμως οι ίδιοι όπως και πρώτα αναπαιτικά στις πολυθρόνες τού πλούτου των άπολαμβάνοντες ότι ποτέ στην ζωή τους δεν στερήθηκαν. «Αντιπρόσωποι» λοιπόν τών των άσών θυμάτων ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΟΧΗΣ ΤΩΝ και όχι συνδρομητές στην δυστυχία των. Οι θιασώτες τής Χούντας και τών Αξιωματικών τής Ελλάδος τών «Ελλήνων Χριστιανών» πήραν και τώρα θεαματικά τις θέσεις των μπροστά στο λαό και η ζωή συνεχίζεται.

Κουράγιο όμως αδελφια. Ο αγώνας συνεχίζεται σκληρά και πεσματικά. Θα πάρουμε πίσω ότι χάσαμε. Θα νικήσουμε.

«Θά φορέσουμε τα ματωμένα ηρώσια ανάσθα και θα βγάλουμε σταίς δρόμους και στις πλατείες με φωνές και συνθήματα να ρεζιλίσουμε τούς όπαδοίς τού σαρματοπλέγματος, να θέλουμε φωτιά στην προεδρία τού θανάτου».

ημερολόγιο

● Η παραίτηση του κ. Κληρίδη δεν πραγματοποιήθηκε τελικά. Ο Μακάριος τόν εδιοτεύεται, ο Καραμανλής τόν θέλει, η Βουλή έκδιδε ψηφίσματα. Και ο Λαός: Ο Λαός πρέπει να σωθεί, πρέπει να απαρθεί τα συνταγματικά, πρέπει να μη θίγει την ΕΟΚΑ Β'. Η όλη υπόθεση παρουσιάστηκε αρχικά σαν μία συνδιαλλαγή μεταξύ μακαριακών, αντιμακαριακών και «Κληρίδικών». Βάση της «συνδιαλλαγής» αυτής το ξεκαθάρισμα του στάτους του Μακαρίου και ο ρόλος του Κληρίδη, που υποτίθεται θα γινόταν με την διακήρυξη της Βουλής. Δυστυχώς ο' αυτή την διακήρυξη το μόνο που λέχθηκε συγκεκριμένα ήταν πως ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος είναι Πρόεδρος της Βουλής (λόγω άπειρίας του κ. Κληρίδη). Έτσι ο Μακάριος εξακολουθεί να αποκαλείται από όλους άλλο εκτός από Πρόεδρο (ΡΙΚ, Αγών) ή ακόμη και «πένος» (ΕΣΚΑ και ΣΙΑ) και ο Κληρίδης «Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας». Θρίαμβος για τους φαρδύς των θολών νεφών. Όσο για τη «μοκίρσιση» ήγησης, συνειδητά ή όχι, έχει δώσει στη συγκρότηση περιπτώση τη συγκεκριμένη της για τη φήμη του Λαού. Πάνω ξέρει. Ίσως έγγυση της Δημοκρατίας όπως λέει ή άσκακη από φασισμό...

● Το θέμα της διακοπής της Αμερικανικής Στρατιωτικής Βοήθειας στην Τουρκία απασχόλησε υπερβολικά τον τύπο και το ραδιόφωνο. Άνκαι σημαντικό το γεγονός της συγκρούσης του Καγκρέσου με τον Πρόεδρο Φόρντ δε φαίνεται να έχει ουσιαστική σημασία για την Κύπρο. Το ψήφισμα που υπέγραψε τελικά ο κ. Φόρντ με «βάρετα καρδιά» δεν σημαίνει πολλά. Η μη αποστολή Αμερικανικών και πολεμικών υλικών μπορεί να ξεπεραστεί με την χρήση μοπαίηση σήπου του υλικού για την αποδέσμευση μη Αμερικανικών για να σταλή στην Κύπρο. Όταν αφορά υλικό που ή Τουρκία διαθέτει μόνο σε Αμερικανικά πλοία (τόννα για παράδειγμα) απλούστατα δεν χρειάζεται άλλο στο νησί. Όμως ή λύδια λύση του ναυού θάνατο ή όρος για μη διακοπή της έκαχειρίας. Και ο' αυτό φαίνεται πως εκτός από μία άνοχη επίθεση σε μεγάλη κλίμακα τίποτα δεν θα θεωρηθεί από τον κ. Πρόεδρο σαν παραδίση έκαχειρίας. Μήπως οι πτήσεις των Τουρκικών φάτων δεν αποτρέπει μία τέτοια ένδειξη; Το μόνο λοιπόν που εξυπηρετεί μία τέτοια άσκηση παρουσίαση της συγκρούσης Καγκρέσου — Φόρντ είναι ή ελάττωση του αντιαμερικανισμού στην Κύπρο και την Ελλάδα που θα οδηγήσει φασισμένους στην έλαττα λύση σε Αμερική. Θέλουν άραγε να πιστεύουμε πως οι φασιστές της Κύπρου είναι δυνατόν να τη συνήρουν;

● Ακόμη ένα θέμα για ή δημοκρατία στη Πορτογαλία. Ο στρατιγός Σπινόλα στη προσπάθειά του να δημιουργήσει μία μόνη «δημοκρατική» κυβέρνηση της συντηρητικής δεξιάς δε μύτησε σωστά τη δύναμη του. Συνταγματική παύ οργανώθηκε από τη δεξιά δε υφραματοποιήθηκε ενώ αντίθετα αυτοί που βγήκαν στους δρόμους ήταν οι ύπαστηριχτές μιας πραγματικής και θαρραλέας αλλαγής μιας κοινωνίας που για τόσο χρόνια υπέφερε κάτω από ή Σαλαζορική δικτατορία. Η αντίδραση του Σπινόλα ήταν να προσπαθήσει να εκβεί από την κυβέρνηση την άριστερά και ύπάρχουν πληροφορίες ότι συνελήφθη για μερικές ώρες ο πρωθυπουργός Γκονσάλβες. Η άποψία του έπιστεγάζονκε με την παραίτηση του και την αντικατάστασή του από τον στρατηγό Νηά Κόστα Γκάμεζ. Με τη πτώση του Σπινόλα άνοιγουν νέες δρόμοι για δημοκρατία στην ίδια την Πορτογαλία αλλά και για την ανεξαρτησία των άποκών της. Μετά τη Γκινέα — Μπισσάου, ή Μοζαμβίκη, και ή Ανγκόλα άρχίζουν να κίνεουν τα πρώτα τους βήματα για την ίδρυση νέων ανεξαρτητών κρατών. Οι άγώνες του ΦΡΕΛΙΜΟ και του ΜΡΕΣΑ μπάνουν στο στάδιο του χριστούς μιας χώρας.

● Κάτι συμβαίνει στη Κυπριακή Ραδιοφωνία. Μετά τη δήλωση του Κληρίδη ότι ο Μακάριος ήταν και εξακολουθεί να είναι Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, άκούστηκε από το ΡΙΚ το βέης μαργαριτάρι: «Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γλαύκος Κληρίδης δήλωσε ότι ο έκκελεγμένος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας άταν και εξακολουθεί να είναι ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος». Ήραυπάθηκα ξεκάθαρα για διαχώριση μεταξύ «έκκελεγμένου» και «πραγματικού» (μη έκκελεγμένου) προέδρου. Ωστόσο την άλλη μέρα το ΡΙΚ μίλησε για «πρόεδρο Μακάριο» για «πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας» (αναφερόμενα στο Μακάριο) και ηίσχησε ο κόσμος πως μπήκαμε πάλι σε μία νέα ραδιοφωνική αντιμετώπιση του θέματος Μακαρίου. Άλλος. Εκείνη ή μέρα άπελάσε την μόνη και μοναδική μέρα «Προεδρίας Μακαρίου» για το ΡΙΚ. Από τότε άκούμε συνεχώς για τον «έκκελεγμένο Πρόεδρο Μακάριο» και τον «Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Κληρίδη». Προς Θεού. Αυτό ή παίχτη με τις λέξεις μας παρασύρη άλα και πιο μακριά από ό,τιδήποτε μπορεί να χαρακτηριστεί «ένότητα».

● Η όπλοση ανακοίνωση σχετικά με ή αύλωση και εκτόπιση της παρτα του Παπαδόπουλου λόγω συνωμοσίας με άκοπή την δημοκρατία παραχών και ματοίωση των έκλογών δεν καλύπτει άπόλυτα το θέμα. Έπρεπε κανείς να περιμένει μία πιο δραστηρή αντιμετώπιση μιας τέτοιας προσπάθειας. Μία συναμοσία από πέντε ήδη άσημονιμένους δικτάτορες ύπνοσει συνεργασία με έν άνεσάνιο στρατιωτικό. Το γεγονός ότι κανένας από αυτούς δεν συνελήφθη σημαίνει ότι ο κίνδυνος δεν έχει εκλείψει. Άν αυτός ο κίνδυνος είναι πραγματικότα — και φαίνεται πως αυτό προσπαθεί να πεί η Κυβέρνηση — οι έκλογές της δεκάεπτα του Νηόβρη δεν μπορούν να θεωρηθούν άδιάβλητες. Θα είναι έκλογές κάτω από τον έκθισμο των όπλων. Αυτό που επβάλλεται είναι το έκακλωμένο ξεκαθάρισμα του στρατού και της κρατικής μηχανής από τα όργια της Χούντας πριν τις έκλογές. Άν οι τρεις μήνες άμα της πολιτικής κυβέρνησης δεν μπάρεσαν να κάρουν φαίνεται κάπως ύπερκαταβολή το να περιμένει κανείς αυτό το ξεκαθάρισμα μέρα στις έπόμενες λίγες εβδομάδες.

σοσιαλιστική έκφραση

εκδίδεται κάθε μήνα

από συνταχτική επιτροπή

υπεύθυνος για το νόμο

Μάριος Τερθριώτης

τιμή φύλλου 100 μίλες

συνδρομές 1200 μίλες για

δώδεκα εκδόσεις

Διεύθυνση:

Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23

Τ.Κ. 1064

Λευκωσία - Κύπρος

ΜΕΤΑ ΤΗ ΘΥΕΛΛΑ

Τόμος

Σημίωμα Σειρήνη

ΟΚΕΦΕΙΣ
Πάνω στα δεδομένα
και
στις προοπτικές.

Βρισκόμαστε μπροστά σε μία εθνική και τραγωδία που όλοι μας ξέρουμε μπροστά σε μία εθνική κατάσταση θιβακικής μορφής που την προκαλέσαν συνδυασμένες προσπάθειες γνωστών και «άγνωστων» συνισμάτων, «εξέλλων και «αναμαρτήτων» άφράνων και «ούδετέρων».

Οι ξενικιστικοί δικτάτορες της κοινότητας των Παπαδοπουλοεισυνιδιών, τα νεοφασιστικά όργανα της ΣΙΑ, οι υπάνθρωποι που κατόλισαν πριν πολλά χρόνια την Δημοκρατία στην Ελλάδα κι' οι ντόπιοι μισθωτοί πρόκτορες τους της ΕΟΚΑ Β' αφού εξαντλήσαν κάθε πολιτικό, εκκλησιαστικό, τρομοκρατικό και καταστροφικό μέσο για να κλείσουν το αντιεθνιστικό φρόνημα του κυπριακού λαού και δεν τ' κατάφεραν, κατάφυλαν στις 15 του Ιουλίου '74 στην αγαπημένη τους μέθοδο, «κινήσιοντας τις ερπυλίδες των τόνικς ενάντια στον λαό. Το πραξικόπημα, εγκληματικό και προδοτικό έγινε όχι μόνο για να δολοφονηθ' ο Πρόεδρος Μακάριος, να στραγγαλισθ' η Δημοκρατία, να έρθουν οι «ρεαλιστές», οι «ούδετέροι», αλλά και για να ανοίξει θάλασσα ή πόρτα στην τουρκική εισβολή.

Οι Αμερικάνοι ιμπεριαλιστές και το ΝΑΤΟ δεν ήθελαν την Κύπρο ανεξάρτητη, αδόμητη, Δημοκρατική. Δεν ήθελαν τον Μακάριο ειρηνιστικό φιλελεύθερο. Δεν ήθελαν την εγγύηση στα στρατηγικολοιπικά τους συμφέροντα στην περιοχή, ή παρουσία στην Κύπρο ενός λαού λευτέρου και περήφανου. Η γεωγραφική θέση του νησιού - σταυροδρόμι τριών ηπείρων - ήταν για τα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα των μονοπώλειστων κύκλων του Πενταγώνου η βασικότερη αιτία σε συνδυασμό με την λιποτική τους πολιτική για το πραξικόπημα εισβολής.

Έτσι το πραξικόπημα - εισβολή, δυο φάσεις του ίδιου σχεδίου οργανώθηκαν και εκτελέστηκαν από τον «ναυαγιστή» της ειρήνης (λέγε πολέμου) Κίσιουγκερ, το τσιφάκια του ΣΙΑ και ΝΑΤΟ, και τις πληρεξούσιες «Χαούτες» Αθήνας και Άγκυρας που στην Κύπρό έδρασαν με τους πουλημένους λακέδες τους την ΕΟΚΑ Β' και την Τ.Μ.Τ.

Στόχος της πολυπλευρής, πολυσυνθετής και πολυχρόνης αυτής συσχευίας ήταν η δικτατορία της Κύπρου, ή Νατοποίηση της, ή μετατροπή της σε βάση άρμπιτορ των ιμπεριαλιστών. Το σχέδιο οργανώμενο με την μεγαλύτερη λεπτομέρεια, με λύσεις εναλλακτικές μπήκαν σε εφαρμογή πριν πολλά χρόνια και χάραξαν την πορεία των γεγονότων μέχρι την στιγμή τούτη. Είναι γεγονός πως υπήρ-

ζον εξελίξεις αντίθετες με τα σχέδια και τις προβλέψεις (δυσωση Μακάριου, πτώση κούντας, κλπ.). Όμως η συννομοσία έχει τόσο έκταση και τόσο βάθος που είναι σε θέση κάθε μερική έκφραση από το σχέδιο να την καλύπτει με μία δεύτερη λύση. Στόχος του ήταν η διπλή κατοχή της Κύπρου, ή διπλή Ύνωση. Η διπλή ένωση δεν μπορούσε να πραγματοποιηθ' λόγω της πτώσης της κούντας, ή κατοχής όμως είναι: μία αναμφισβήτητη πραγματικότητα. Στα όρια οι νεοσουλτάνοι κρατούν το 40% της γης μας, στα νότια οι «ερασιτέες του πραξικόπηματος» γίνονται καθεστώδες, νομιμοποιούνται και καθορίζουν έρμηνη λαού και νόμων τις τύχες μας.

Η άπορύνθεση, κρατική, κοινωνική, οικονομική, άρμπιτική συντηρείται εντεκνα για να αποτελή ίσως εγγύηση μιας έπερχόμενης λύσης που μέσα σε τέτοιες συνθήκες δεν ολέθριο και ταπεινωτικό κι' αν είναι θα δροθ' σαν νέο «αδύηριτος ανάγκη». Τα διέξοδο προς κάποια κατάσταση που θα αποτελούσε τον άνογκασμό σταθμό για την πάρα πέρα ανάπτυξη της χώρας του λαού μας παραμένουν κλειστά.

Οι μονοδιότατες αναγκαιότητες (δπως αυτή που πράξικως μετά την άπειλή έκδισια - κάποιες παραίτησης) άποτέλεσμα συντονισμένων ενεργειών της συννομοσίας καθορίζουν πολλές φορές όχι μόνο τις σκέψεις μας, αλλά και τις πράξεις μας.

Μέσα απ' όλα αυτή την εμπλοκή των γεγονότων και των εξελίξεων μπήκει έπιτοχικό το έρωτημα. Μπορούμε να δυοθίμε από το σημερινό «διδόσο»; Υπάρχουν οι δυνατότητες και οι δυνατόμεις που θα δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την άπελευθέρωση των λαϊκών δυνάμεων; Ποτεύομμε σκόληντο ΝΑΙ.

Μέσα στην τραγικότητα των σημερινών ήμερών, μέσα στις δυσκολίες και το «διδέξοδο υπάρχουν όλα εκείνα τα στοιχεία που αν άπελευθερωθούν, αν άξιοποιηθούν αυστά και δροντολογικά, θα άνοιξουν τον δρομο προς την τελική νίκη. Το υπόδωρο αυτός της πορείας υπάρχει.

Είναι ο λαός, Είναι όλες εκείνες οι δυνάμεις που εμπρόχτα άποδεικνουν καθημερινά πως και την διάθεση έχουν και το θάρρος και την δύναμη να άλγξουν τον δρόμο προς την σωτηρία της Κύπρου. Έργάτες, άγρότες, μεσαιοί, δισνοούμενοι, όλοι άσοι δεν έχουν συνδέσει το συμφέροντα τους με την ιμπεριαλισμό, άσοι δεν άποτέλεσαν γέφυρα του φασισμού άποτελούν την μεγάλη στρατιά των άγωνιστών.

Αυτό το μέτωπο είναι ηλιτή κι' υπάρχουν τα δεδομένα που εγγυόυντα, ότι αυτές οι δυνάμεις μπορούν να συσπειρωθούν πάνω σ' ένα υνιμουμ πρόγραμμα που θα άποτελέσει τον άξονα του άγώνα. Ρακοκοκκαλία του κινήματος είναι ή μαχητική πρωτοπρία της ανεξάρτητα ήδερλογκής τοποθέτησης κράτους την αντίσταση ενάντια στο πραξικόπημα και την εισβολή.

Αυτό που χρειάζεται είναι υ.ά. τομμή τουμ, σθεσια και ριζική, μερα από την όποια θα ξεπηλάσουν όλες αυτές οι δυνάμεις λευτέρες να μπούν στην άγώνα και να άξιοποιηθούν εν ετό.

Μόνο με την άπελευθέρωση των λαϊκών δυνάμεων που σήμερα κρατιόυνται στα φυετα είναι δυνατό να άνοποιηθ' άνεωχτος άλοκληρωτικός άπελευθερωτικός άγώνας. Και μέσα σ' αυτό το πνεύμα έχει νόημα και πάρνε, άξία ή ήπιστοσύνη του Μακάριου, ο Μακάριος είναι ή εγγύηση της υνότητας του λαού, άπολειθάνει την εμπιστοσύνη της τερφότητας πλειοψηφίας του, είναι πατριώτης, έχει χώρα έσωτερική και έξωτερική. Άνά τα στοιχεία, άγκαριότητα για τον άγώνα αν, πλασισθούν με εκείνα τα μέτρα, που ή διαλεχτική άνάλυση της, σμειρινής πραγματικότητας έπ.θάλει, δηλ. την έρθολογική μακρόχρονη υσπιματική άξιοποίηση του λαϊκού παράγοντα, τότε μπορούμε να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για άπελευθέρωση.

Άπαλλαγ' από τα κατάλοιπα του φασιστικού πραξικόπηματος, τριμιας επάνοφορ στην πληρη συντανματική νομιμότητα, ριζική έκκαθάρση του κρατικού μηχανισμού από τους δοσίλογους, άνανέωση της δπωςίας ζωής με καινούργιες δυνάμεις, ταμμηρή πολιτική σε όλο το έπιπέδο άποτελούν το κύριο, τα πρώτα μέτρα για να παραμερωθούν τα σμειρινά έπιπέδια από τον δρόμο προς την σωτηρία. Όταν σκόα τα έπιπέδια παραμερωθούν ρεπει να μπούν οι βάσεις για την δημιουργία άμυντικής άυτοδυναμίας του τόπου. Δεν άχομμε άυτοπάτες ότι όπο δόλητα όπόφραση του ΟΗΕ μπορεί να δώσει τα ξένα στρατεύματα κατακνη. Ρεπει να προετοιμαστούμε ψυχολογικά, ψυχολογικά, άλλο για μακρόχρονο ένοπλο άγώνα άπελευθέρωσης. Είναι το άλιγώτερο πολιτική άφέλεια να ποτεύομμε πως θα φύγη από το νησί μας ο κατοκτιπτικός ιμπεριαλιστικός στρατός σεδόμμενος τα ψηφίσματα του ΟΗΕ.

Έτσι το καθήκοντα της ήγεσίας για την στρατιωτική, παράλληλα με την ήδερλογοκοιπική προετοιμωση, ει-

Συνέχεια στην 6

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Του
Θέρου Δημητρίου

Στις 23 Ιουλίου, μέσα από τους κανόνες της Κυριακής τραγωδίας, ξεπηδούσε μία νέα ελπίδα για την Ελλάδα. Η Κούνια του Ίωαννίδη διαλύεται κάτω από το βάρος των εγκλημάτων μιας ελόκληρης εστιασίας με έ. προέγασμα το μεγάλο έγκλημα του ξεπουλήματος της Κύπρου στους Αμερικάνους και τους Τούρκους.

Η δικτατορία στην Ελλάδα δεν είχε ξαφνικά κέρας. Μιαρζοίμε να ποδύμε πώς τα δερμάκια της πύσης της είχαν βάλει οι φαίτες του Πολυτεχνείου που έδωσαν τα κορμιά τους άπεναντι στα τάνκς των περιερμένων Νιόθρη. Η κούνια έπεφτε. Γι' αυτό έπρεπε να διασπεί, να εκπέσει: έπνευ ακόμα από τους σκοπούς της ύπαρξης της την διάλυση του ανεξάρτητου κράτους της Κύπρου, ώστε κι αν αυτό σήμαινε παράδοση ένος μεγάλου μέρους της στη Τουρκία, Κύπρωτα στ' Αμερικάνικα συμφέροντα τα εθνικά είχαν άνωτερη θεία.

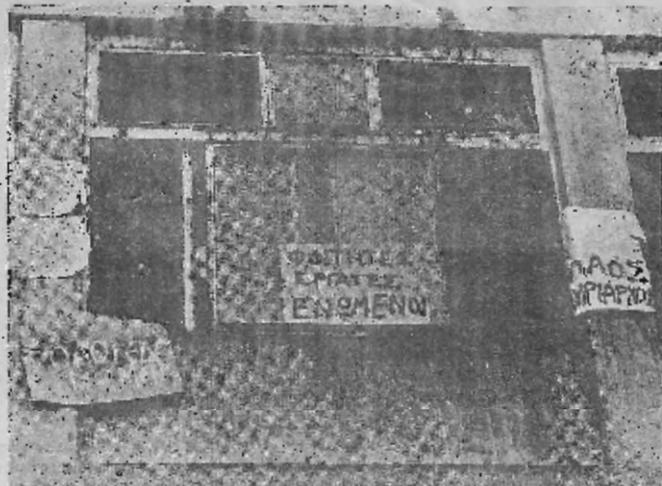
Αν μιστρών καλά. Η διάλυση του Μάκαριου και η αντίσταση στη πραξικόπημα τους άνωσαν σε δύσκολη θέση. Η ήρωική αντίσταση στους ελαβελείς έκαμε την προσδοκία τους άδραξά δολαφία. Η κούνια κυριολεκτικά διαλύθηκε και ζήτηση από τους πολιτικούς η υπεύθινη διαχείριση του θέματος. Ο Κισαίκερ, κάπως άργά, κατάλυσε πώς τα οκάδια έπρεπε ν' αλλάξουν και προσπάθησε να προσαρτήσει τη νέα κυβέρνηση άνωγγέλλοντας την άλλαγή πριν ακόμα σιμεί. Αν ήταν ποτέ δυνατό ένας πολιτικός να ακόνη τον τωρο του ξεπουλήματος την Κύπρη. Η νέα πολιτική κυβέρνηση της Αθήνας αντιμωτώσε την Κυριακή υπόθεση εθνικά αλλά χωρίς άδωλλογία. Η συνένια της Γενεύης παρικό πολλές ύπακρωθείς.

Με την κατάρρευση των συναλλιών της Γενεύης και τη δωτερή Τουρκική επίθεση η αλήρινη της Ελλάνης θέσης ήταν άναπόφευκτη. Το αντιαμερικανικό-αντινατολικό αίσημα μέσα στη λαό έρωκόταν στο αποκαρφημα του. Η άσχεκρηση της Ελλάδας από τη στρατηγική συμμάχια του ΝΑΤΟ άπνευ και τον Άνδραό Παπανδρέου πώς η Ελλάδα άρωκόταν από ειατό δόμο παρ' όλες τις έπιφυλάξεις του για τον Καραμανλή.

Έν τη μεταξύ η άσπακουμπειση της Ελλάδας προκρηθσε άργά. Οι πολιτικές παρατάξεις άρχισαν να ξεχωρίζουν μέσα από την άνωση της δημοκρατικής εφορίας. Μία κατακομμιωκομένη άριστερα, ο Παπανδρέου με ένα κόμμα που δεν είχε ακόμα άργανωθή, ο Μαύρας και ο Καραμανλής. Σε τούτο το στάδιο το μεγάλο άφραδοί για την πρώτη πετραίση παρουσίαζόταν ο Ίωαννίδη. Η άνλη του Καραμανλή, η άδυναμία του κέντρου να άναπαροακή με την δεξιά, η μη άργάνωση του Παπανδρέου και οι άμφωνίες στην άριστερά, έδιναν στον Καραμανλή την ηρωτοπεία.

Ένα - σινά άρως οι φυσικές θέσεις των άφόρων παρατάξεων άρχισαν ν' άποκοούν έλο και μεγαλύτερη σημασία στη συνείδηση του Έλληνικού λαού. Ο Καραμανλής έκανε το άδωρος πούκε κερδίση στον συναρσηματικό του Έλληνα. Η άπασήρξη πώς τον Καραμανλή περιροζόταν έλο και περισσότερο στα στρώματα της δεξιάς. Η άνωση διαζωνική έκλογών, και μάλιστα έκλογών με σύστημα που έ' άρνιόταν τη συμμετοχή μικρών πολιτικών έμάδων γινόταν πια άναγκασιότητα. Θα άωδοσε με την δεξιά, θα μείωνε τους κίνδυνους για το άκέντρα και θα έκμηδένιζε την άριστερά.

Η προκήρηξη άμης των έκλογών είχε κάπως άπροάδωκτα άποτελέσματα. Ο κίνδυνος του άδοπαρωτήρα της ένικωμένης άναλογικής έφερε μια άπλοάτευση στον πολιτικό χάρτη της χώρας. Άγία η άπλοάτευση, παρ' τις έπικρανεακές άμοιότητες με την προδικτατορική το.

ποθέτηση, παρουσιάζει μία σημαντική άνακαταστή των πολιτικών δυνάμεων. Οι πολίτες άνωνας άεζος, Κέντρου, Άριστερα δεν έπνουν πιά.

Η άμης αντιπροσωπεύουν οι νέοι πολιτικοί άκρητισμοί στην Ελλάδα, έδινον μόνια να άοφή μια λεπτομερειακή άναλυση των θέσεων των άφόρων κομμάτων γιατί στην πραγματικότητα δεν άπαιλούν κέρματα αλλά συναρσημασία. Αυτό που πρέπει να δούμε είναι οι συγκεκριμένοι στόχοι που άθνηούν τις άφόρες έμαδες στην άφραση να συναρσηματίων.

Η ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ραδιοκοκάλιο του κόμματος του κ. Καραμανλή είναι η αντιπρατική δεξιά, έλλοδοζει να καταλήξη σαν ένα εδοικητικό συντήρητικό κόμμα με κύριο άπό το άνωμαπό του άγνη της. Οι συγκεκριμένες συνθήκες άφραση στην Ελλάδα των άνωγγάδων να παρουσιάζονται σαν κόμμα άδωλλογία (έπό δικτατορία σε άμωκρητία) και να κέρψει τον έρωκο κωδομαρκετιζώ της με μια άνωση άπέναντι στην κοτάμωρα συνθελληνική πολιτική της Ά. άρωκωνικής πολιτικής στο Κυπριακό άρωσθυναί στην άρωπη άκωληφίση που άνωγγεί έρωεμία και άοφή λαού.

Η ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ

Η αντιαμερικανική δεξιά και γενικότερα οι φιλοευρωπαϊκοί Άνωκωμο στην άδση είναι με άπο τις βασικές άωκρηθές του κ. Κούρου. Το κέντ του άρωσουργεί η ηθική άπασαλή από την άμωκρητική έδωρτηση αντιμωτωπίστη με μια έρωπηρή πολιτική.

ΤΟ Π.Α.Σ.Ο.Κ

Αντιαμερικανική άωική τοποθέτηση. Μακρως από τη άδση για μια άδομαση Ελλάδα σε άδση μιας σοσιαλιστικής άλλαξης. Οι άρωσρωπικέρες γάτε προθέσεις του Άντρεα Παπανδρέου για την εξέληξη του κυπριακού έκαον άήμερα με ηκήρη ρεαλιστική ναύση. Η έδιόλλοκτη όραση του άπέναντι στη άίση άρωτική τον κεντρικό πόλο έλξης για τους άωδοούς του κόμματος.

Η Ε.Δ.Α

Ένωρρωμία στη άρόση της Μαξίμουκής κυρίας άρωκρηθής. Οι έσωτερικές άωρμίες δέ φαίνονται να στοθών ικόνες να άκωδίζον με άρωπηρή αντιπροσώπιση της παρατάξης. Η παρουσία του κ. Κίλιού της έτωλλοζες άη την κατωγία για έρωρητισμό.

● Θα πρέπει ακόμα να τούες δυό λόγια για την προοιάθεια του Τρωσφαλά να άπαιάσει το άωαίο των κοιντικών και των άρωρεών του Άμερικανικού Ίσπεριολομου. Η άπότην θα καταλήξουν οι έρωκρωοί αλλά η μεγάλη μάζα θα προσκαλλήθ στη Νέα Δημοκρατία γιατί έέρε: πώς ο Γαρωφαλάς είναι με κωρνήν υπόθεση.

Τις άω λητών θα κέρητη τις έκλογές; Όποιαδήποτε πρόθεση σε μορφή παρ' όλα αυτά γεμάτη άμωφελεία. Η διαζωνική τους τόσο κωρη άνιες έλπιες για αυτοάδωαμη κυβέρνηση μόνι σε δυό κόμματα: η Νέα Δημοκρατία και την Ένωση Κέντρου. Η άκωζών έδση άμης άνωμακή παρουσία του ΚΙΣΟΚ και της Ε.Δ.Α έκνηνον πώς ήμε με ηρωσθητισμό. Ίσως ο Έλληνικός λαός ν' άνωάλαι με τη ψήφο του τις έκλογές που τόσο έρωκόταν να του άώσουν οι δημοκρατικοί του Άνέτες.

Ένας χρόνος φασισμού στη Χιλή

Μέσα στη τραγωδία που ζούμε σήμερα σαν Κύπριοι τα περσινά γεγονότα στη Χιλή ίσως ν' αποπλευρούν για πολλούς από μας κάτι που πολύ λίγο μας απασχολεί. Και όμως η περίπτωση της Χιλής αποτέλεσε συνέχεια μιας συγκεκριμένης πολιτικής της ΣΙΑ που έμελλε να συνεχιστεί και μέχρι την ανατροπή της Κυβέρνησης Μακαρίου και την σταβυλά στην Κύπρο.

Τη πολιτική αυτή μπορούμε να τη συνοψίσουμε πιά κάτω. Βασικός της στόχος είναι η αντιμετώπιση μιας διεθνούς τάσεως για προαγόμενη ανεξαρτησία και αποτίναξη της Αμερικάνικης στρατιωτικο-οικονομικής εξάρτησης. Βασική της μέθοδος ή διάδραση του στρατού με αποτέλεσμα την εξάρτησή του από τις αμερικάνικες υπηρεσίες. Συμμόρφους σ' αυτή την επίθεση είχαν όμως τους διεφθορούμενους αξιωματικούς και έμελλο να αναβραστικές δυνάμεις κάθε χώρας που μισήκα να μιλούν πως εξυπηρετούσαν δικιά τους συμφέροντα. Χαρακτηριστικά είναι τα γεγονότα ότι πολλοί που αρχικά επεκράτησαν τα στρατιωτικά κινήματα δρέθηκαν στην ίδια μοίρα με τους πολιτικούς τους αντιπάλους.

Οι πρώτες χώρες - μέλη της ΣΙΑ ήταν η Ελλάδα και η Καμπότζια. Στην Ελλάδα η Αμερικανική διάδραση στο στρατό ήταν πλήρης από παλιά. Είχαν δημιουργηθεί κατεργάρη και η πολιτική ζωή ελεγχόταν από το Παλάτι. Ο έλεγχος θράσος του Παπαντρέου έμελλε χωρίς αντίκρισμα γιατί άρνηθηκαν στο λαό τον πραγματικό έλεγχο του στρατού και τις αστυνομίας και κατά συνέπεια την εξουσία. Με το διωξιμο του Παπαντρέου από το Βασιλιά μπήκαν στην τελική τους φάση οι ενέργειες της ΣΙΑ που κορυφώθηκαν με την 21η Απριλίου. Η ήττα της Χιλή από εχθρικούς στοιχεία στην Ελλάδα έφτια χρόνια κόλασης και την Κυπριακή τραγωδία.

Στην Καμπότζια το σκηνικό ήταν κάπως διαφορετικό. Η χώρα, κατάφερε να κρατήσει την ουδετερότητά της για πολλά χρόνια παρά τις πιέσεις των ΗΠΑ που προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να την κροισιαστούσουν από πόλεμο του Βιετνάμ. Η άρνηση του Σικανούκ να υποκύψει έκανε τη ΣΙΑ να αποφασιση την ανατροπή του. Μετά από διάπιδάλλες συσκέψεις με τον στρατηγό Λον Νόλ η κατάληψη της εξουσίας για τους Αμερικάνους πραγματοποιήθηκε κι έγινε η Αμερικανική εισβολή στη Καμπότζια με αποτέλεσμα την καταστροφή δεκάδων Καμπότζιανών χωριών. Η αντίδραση όμως του Καμπότζιανού Λαού και η δημιουργία του επαναστατικού Μετώπου φέρνει άλλο και πιο κοντά την ημέρα της ολοκληρωτικής απελευθέρωσης της Καμπότζιας.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα της άρνησης της ΣΙΑ από δημοκρατικών δυνάμεων, φάγανε μια ελίτ στη Κατινική Αμερική, την περιοχή των Βασιλείων Republics. Μια συνσπασμένη άριστερά, κάτω από τον Μαρξισμό ήγηση Σάλβατορ Αλλιέντε διεκδικούσε με πολλές πιθανότητες επιτυχίας τη νίκη σε προεδρικές εκλογές. Πριν ακόμα γίνουν οι εκλογές άρχισαν οι συσκέψεις των στρατιωτικών με την ΣΙΑ με σκοπό την ανατροπή του. Τα σχέδια για στρατιωτικό πραξικόπημα ήταν έτοιμα πριν ακόμα οι Αλλιέντε γίνει πρόεδρος. Το αποτέλεσμα των εκλογών ήταν τέτοιο που ο

Αλλιέντε χρειάζονταν την έγκριση των Χριστιανοδημοκρατών για την εκλογή του. Οι τελευταίοι τονάρωντας στις «μικρές» όπες τις νόμιμες πιθανότητες εφαρμογής του προγράμματος της Λαϊκής Ένωσης και ελπίζοντας ότι ο λαός της Χιλής θ' υπονομιευόταν από τη Σοσιαλιστική Κυβέρνηση έδωσαν αυτή την έγκριση. Όμως η έγκριση είχε μια επιβύλαση: Την υπόσχεση από τη Λαϊκή Ένωση ότι κδ στρατός θα διατηρήσει την ανεξαρτησία του. Μια επιβύλαση που έμελλε ν' αποδειχτεί μοιραία. Ήταν στην πραγματικότητα μια αναβολή του πραξικόπηματος και η διασφάλιση της επιτυχίας του σε περίπτωση που ο Χιλιανός λαός θα διαταρούσε την υπακοή του προς τους ήγες του.

Ο Σολβατόρ Αλλιέντε φηκίτηκε Πρόεδρος της Χιλή. Η προσκή τοδ κόσμου στραφώσαν στο «πειράμα Αλλιέντε». Ο «Κομμουνιστής» Πρεζπέντεντ αντιπροσώπηε για τους σοσιαλιστές της εποχής τα ήνελήδη και την άγνια του παγκόσμιου κινήματος. Ο «δρόμος της Χιλή» ή επιτυχία ή ή αποτυχία του (πειράματος) θα καθώριζε την πορεία των σοσιαλιστικών κομμάτων του κόσμου.

Η εφαρμογή του προγράμματος της Λαϊκής Ένωσης προκέρωσε άργα μιά σταθερά. Αντιμετωπίζοντας ένα εχθρικό Κογκρέσο ο Σολβατόρ Αλλιέντε μπόρεσε να εθνοποιήσει τα κυριώτερα ζένα ανεμετάλλευτα κεφάλαια, τις τραπεζες και τα μεταλλεία. Ο έσωτερικός οικονομικός πόλεμος δέ μπόρεσε ν' ανακαίτηση την θετική αλλαγή στις συνθήκες διαβίωσης των πλατεών εργαζομένων του Χιλιανού λαού. Η ίδια η χιλιανή άσική τάξη ένοιωσε τις ενοχικές επιπτώσεις της μετατόπισης του εθνικού πλούτου σε χιλιανά κέρια. Η υποταγή του λαού προς την Αλλιέντε μεγάλανε. Στις βουλευτικές εκλογές άντι νη παρατηρήσι μείωση αυτής της υποστήριξης φάνηκε καθαρά πως ο Αλλιέντε αύξανε συνεχώς τη λαϊκή του βάση.

Αυτή η ξεκόβαση πραγματικότητα άνησώχκε τους Αμερικανούς και τους Χριστιανοδημοκράτες. Η ΣΙΑ θέχτικε τις πιέσεις των πολυεθνικών εταιρειών που έχασαν την εκμεταλλευση της Χιλή και πήρε το πρόσω φώς από το Στέιν Νηληάρτημεν. Η ΣΙΑ άνακρηση του Αλλιέντε είχε μιά τελειωτικά άποφασιστή. Η Χιλιανή δεξιά έβλεπε το πραξικόπημα σαν τον μόνο τρόπο άνάκτησης της εξουσίας. Προκάθησε να φέρει την κυβέρνηση εκόντας υπό τον έλεγχο της το κογκρέσο και τη δικαστική εξουσία. Με πρόσημα την άρνηση για άνακάλυψη άλλων ά στρατός κατέστρεψε εργοστάσια και κατοικίες άργότες προσηθώντας νη ριπή άμφοβίες για την κανόντητα της κυβέρνησης να προσταπέση το λαό. Άς σημειωθεί ότι πουθενά δέ βρέθηκαν ζήλη. Σ' όλα ταύτα ο Αλλιέντε προσπαθούσε ν' άντιστάθι με το νόμο και την κρατική μηχανή που διέθετε. Το μόνο δυναμικό σήμα από άποιο μπορούσε λάλη άμνηστούνη ήταν οι «Κομμουνιστές». Η πόλωση των δυνάμεων γινόταν μέρα με τη μέρα πιο δυνατή. Από τη μιά ά λαός, η κυβέρνηση, οι «Κομμουνιστές». Από την άλλη οι Χριστιανοδημοκράτες, το κογκρέσο, η δικαστική εξουσία, ο στρατός. Πρέπει ακόμα να προσμεθί ή φραστική κροικρατική άργάνωση, το

Εθνικό Μετώπο. Και φυσικά, στα παρασκήνια, ο μεγάλος συνταξιστής η ΣΙΑ. Το σκηνικό για το πραξικόπημα απνύταν προορακτικά. Η δημιουργία της πρόσφασης ήταν εύκολη. Η συνταξιστική άδων φερτηνών αυτοκινήτων που ελεγχόταν άπη τους Χριστιανοδημοκράτες παράλυσε τη χώρα με μιά άπεργία με πλοστές άπατήσεις. Η καθημερινή μοταίωση πραξικόπηματος ήταν πια ή κύρια άσχαλία του Αλλιέντε.

Στις έντεκα του Σεπτεμβρη έγινε η επίθεση εναντίον του αραεδρικού Μεγάρου. Καρτορία και άρματα βομβάρδισαν το κτίριο. Ο κομμουνιστής Πρεζπέντεντε, ο άνθρωπος που άφεινε με το κεφάλι ψηλά από το μέγαρο άν έκανε τις βολές άτάθηκε με το άλλο στο χέρι για νη άπερασιστή ταύς νομους ενός άπίου καθεστώτος που ά ίδιος προσπαθούσε ν' άλλάξη χωρίς άπτε ένο πυροβολισμό. Αυτή ήταν ή τραγική μοίρα ενός άνθρώπου που πιστεύε στην έντιμότητα, την άξιοπρέπεια, τη νομιμότητα. Άξίες άπερασμένες σε μιά κοινωνία όπου ή έκμεταλλευση άνθρώπου από άνθρωπο άποτελεί το κίνητρο της ύπαρξης της.

Αυτή είναι η περίπτωση της Χιλή. Μιά Ιστορία που με μικρές παραλλαγές επαναλήφθηκε φέτος στην Κύπρο. Η χρησιμοποίηση της Ελληνικής Χούντας και της Τουρκίας δέν μπορούν να κρύψουν την άσυστική ταυτότητα της Αμερικανικής δράσης στις δυό περιπτώσεις. Η ίδια τακτική, τα ίδια μέσα, ο ίδιος σκοπός: Η εξεργάνση κάθε άντίστασης από άμερικανικά αέθια. Όμως ένα πράμα πρέπει να καταλάβουν οι Αμερικανοί: κανένα πραξικόπημα και καμμία καταπίεση δέ θη σταματήσει αυτή τη άντιστάση. Κάθε χτύπημα άντι και μιά άρνη για νέο άγώνα.

ΤΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ

Ο Δώρος Λαΐζου γεννήθηκε στις 23 του Αλεξάνδρου του 1944 στην Λευκωσία. Γεννιέται μέσα στην δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και πεθαίνει ολοφάνερος μέσα στον πόλεμο της Κύπρου, στις 30 τ' Αυγούστου του 1974. Μπορούμε να πούμε πως τα πράγματα του χρόνου τα τέρσασε στην Κύπρο, μέσα σε μια συνεχώς μεντρα τραγωδία που κορυφώθηκε λίγο πριν την δολοφονία του. Όμως ο Δώρος τούτο τα χρόνια τό δύσκολα δεν τήλασε εάν θεατής και ξέω και στην επιφάνεια τους.

Αντιθέτα εξακάρπασε μέσα από γεγονότα, ζυμώθηκε μέσα στις εξελίξεις, διαμορφώθηκε μέσα σ' αυτές και προσείχθη, από μέσα που μπορούσε, να συμβάλει κι αυτές στην διαμόρφωσή τους. Μέσα από τέρσασμα τούτου κενεωτήρι ριχτόκε δολοκλήρος. Δεν είναι σήματα υπερβολής. Βασήθηκε τάντα στην πρώτη γραμμή, στον εθνοκρατολευθερωτικό αγώνα, στην ηντισωματικό αγώνα, στην κοινωνικοπολιτικό αγώνα, στην ανθρωπιστικό αγώνα σ' όποιο άλλον αγώνα δεν είχε κίνητρα άτομικά.

Τό 1962 τελειώνει τό Γυμνάσιο. Μελετά ποίηση, γράφει ποιήματα, μελετά θέατρο, δοκιμάζει να γράψει μερικά μονόπρακτα, παύεται αναμνήσεις με τον ένοτό του σ' ένα κλίμα αυταρεωσίας και παραλόγου, χωρίς όμως σημαντικά αποτελέσματα.

Μελετά ζωγραφική και μουσική από μόνος του. Δοκιμάζεται σε μελέτες για την μουσική, που μένουν αναλακλήρωτες. Όποσδήποτε πιο γνήσιο άρχισε να διαφώνεται: τό ένδιαφέρον του για τό θέατρο. Τό 1963 βρίσκεται στή ακολή θέρου της Λευκωσίας του θάνου Σακέττα και Κωστή Μικαλάκη.

Την ενεσχόληση του αυτή την αντιμετώπιζει με τη γνησιότητα του έργατή του θεάτρου.

Στό μεταξύ ή ζωή του κώβεται, στή θάλα. Ο πόλεμος. Χριστούγεννα του 1963. Συγκρούσεις στην Λευ-

κωσία μεταξύ Έλλήνων και Τούρκων.

Ο Δώρος παρατό και θέατρο και όικαίς και τρέχει έβελοντής απ' τους πρώτους. Διδάσκει. τά βασικά της πατριωτικής τέχνης» στή δασκλεία της Έθνοφρουράς στην Λευκωσία. Σε τρείς μήνες καλείται ή ηλικία του να στρατεύσει και βρίσκεται στην Αμμόχωστο για την κανονική θητεία του.

Ενώ υπηρετούσε ακόμα από στρατό δίνει εξελάσεις για τουριστικό επαγγέλματα στην Ρόδο. Πετυχαίνει. Σε λίγο αποκλείεται. Την επόμενη της απόλυσης του άρχίζουν νέες συγκρούσεις στην Κύπρο. Παραοδίζεται έβελοντικά στην μονάδα του και φεύγει τότε μόνος, έναν τέρας και τούτη ή κρίση.

Στην Ρόδο κουβάλασε μαζί του ο Δώρος την ανήσυχη ψυχή του και την εξαλειωμένη επανασταση του. Στά δυά χρόνια που έζησε στην Ρόδο μεταξύ 1966-68 προσεμαζόταν για την μεγάλη μαχη του. Δίνοντας όμως στή μεταξύ και τις μικρομαχίες του. με τον ένοτό του, με τους νόμους του, με την μολή κοινωνία στην όποια άρέθηκε. Στά γραφά του της περιόδου αυτής δίνεται ανάγλυφη ή επεξεργασμένη παράση του. Κεντροακτυπιέται και καθυποτάσσεται και θεωρητικά τον θάνατο, και σάν έννοια και σάν ύποια και σάν άπειλη. Άποκαλείται την όση ή κοιλιά της άνάπης, ύπατάσεται σ' αυτή την άνακάλυψη, την πρώτοπενά μετά. Ζητούσε πολλά και δεν μπορούσε να χωρέσει μόνο στην άνάπη. Βοίσκει το θάρρος «ν' αποστατήθει», όπως λέει, από τό θεό, μη θεωρώντας τον σάν θεολογμένο και τοκτοποιώται έτσι τό μεταφυσικό του ερωτηματικό. Χωρίς να άπαρρίπτε την έννοια «Ελλάδα», που αντίθετα τή σέβεται, όμως βρίσκει σκουριά στην έννοια «πατριδα».

Έσπερνά τό σύννορα των πατριών και άδραει πρός την πατρίδα του Ανθρώπου.

Ο ένοτός του σκουρίζεται δώ και καί μέσα στή δική του δόξα.

«Μοίρασα
σάν ψωμί
τήν καρδιά μου
και δεν μούμεινε
ούτ' ένα ψωμάκι.»

Από την Ρόδο πριν συμπληρωθεί τις σπουδές του απέλαθηκε από τό κώβηστος της κούντας για την δημοκρατική του δράση.

Πήγε ύστερα στην Αμερική και φοίτησε στή Έλληνικό Κολλέγιο της Βοστώνης, όπου έτυχε τό ύπέρλο Β.Α. Ιστορίας.

Εργάστηκε σάν καθηγητής της Έλληνικής Φιλολογίας στην Αγγλική Σχολή Λευκωσίας από τον σχολικό χρόνο 1972-73. Τόν Ιούλιο του 1973 εξελέγη σάν Οργανωτικό Γραμματέα της Σοσιαλιστικής Νεολογίας ΕΔΕΝ

και ήταν διευθυντής της έφημερίδας «Σοσιαλιστική Έκφραση» που κυκλοφορούσε ένδομησμένη με την έφημερίδα «Τα Νέα» και Παρασκευή.

Τόν Άπριλιο του 1974 έξελγη σάν μέλος του Παγκυπρίου Συμβουλίου της ΕΔΕΚ και μέλος του Πολιτικού Γραφείου.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ

Η σφραγίδα του Δώρου εύρίσκεται σ' όλες τις δραστηριότητες της ΕΔΕΚ, τού κινήματος τούτου που τόσο σιγαλίστα υπηρέτησε μ' ήλη τη δύναμη της ψυχής του και σάν θυμό του όποιο έθελίσε το πώ πολύτιμο άει, ότι είχε. Την ζωή του.

Ι ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Ο αγωνιστής δάσκαλος θέωφάσε τό δικαίωμα της άπαιδείας ένα άπο τό ή ή σημαντικό δικαίωμα που όποσδήποτε χώρα μπορεί να δώσει, σ' όποις πάλτες της για να εξασφαλίσει την άσφαιρία τους, γιατί ή άπαιδεία ήταν και είναι πάντοτε ένγγισια της άσφαιρης σέφης.

Στάς νέους που ήσαν πίστρω φίλοι του παρά μολήσες του, μιλούσε άρες πολλές για τό καυτό τούτο πρόβλημα.

«Τό δικαίωμα της άπαιδείας — έλεγε — αποδέχεται κι ή Κυπριακή Πολιτεία ως μέρος του συνόλου και το άναγνωρίζει ως «φυσικό» και «άναφερόμενο».

«Αν ένα πρόσωπο όιος δεν είναι άταλαγομένο από τις στερήσεις, από τον φόβο και την άβεβαιότητα για τό αύριο, από την έννοια για τό μέλλον των παιδιών του, όλος σ' άσκησεί για «φυσικό» και «άναφερόμενο» δικαίωμα και άτομικές άλευθερίες δεν είναι, παρά ασπρονόητος».

Τό πρόβλημα τούτο πάνω στή όποία ο αγωνιστής δάσκαλος άφύρωνε άρες άσχε. δόν τις έλεύθερες του ύφρες τοποθετούσε μέσα στή παρακάτω πλαίσια:

1. Διπρόση άπαιδεία σ' όλες τις θαυμάδες και σ' όλες τις σχολές. Ίδιαίτερα, τόνιζε τό θέμα των σπουδών τόσο στή Δημοτικά όσο και στή άνώτερα σχολεία.
2. Επέμενε στην άναπροσμενή του όλου άπαιδευτικού προγράμματος στή σκεπνικά παγκόσμια θεομένα. Χαρακτηριστικά ο Δώρος άναφερότο στην άί άρκεα της επτάχρονης Δικτατορίας στην Ελλάδα όπου τό πρόγραμμα έσκαδίζετο και κατευθύνετο από τό κουντικό άκωτοδισμό ήού είχε σήαχο την καλλιέργεια του σθηνισμου και φηναού έθνοκού και θρησκευτικού συναϊδηματισμού στή πώ.

δ,α μας.

Μέ πάνω φυσική, ο άναπονόλητης τούτος αγωνιστής έβλεπε τόν κίλιστροδου. να λαό μας να γίνεται από νι στα χέρια του άντιλάκου φασισμού. Έβλεπε παιδιά προσευτικών και δημοκρατικών γονιών να γίνονται ένθικέμενος έκ μεταλλευσης των αντιστατικών δυνάμεων και καλώς τους γένους, τους δασκάλους, τά κώματα, να αντιδρούσαν δύναμικα.

Ο θανατικός ύποστηρικτής ο Δώρος της δημοτικής σ' όλους τους τομείς. Άγωνιζόταν για την άπαιδεία «ήλαση της ελληνικής λαλής. Ο ίδιος έσπασε τό σύστημα το μεστομικό όλα δέ τα ποήματα και γενικά ή γραφή του βασιστική πάνω σέ τούτο τό σύστημα.

Α. Έξοικονόμηση χρόνου, τόσο στην δασκάλια όσο και στην υασητή. Πίσιες ο Δώρος, ότι ή μόν άπαιδευτικοί δά έκαυν' έτσι περιοστές χρόνος για επιμώρφωση και παρακαλούσαν της εξέλιξης στην παιδαγωγική, σ' όποις μαθητές τόν κρεάζονταν για ψυχική έκκαύραση και γαλήνη.

Πάνω σ' ένα τέτοιο άη. στεύα» δούλειψο ο Δώρος σάν άπαιδευτικής σπαιλάττα μέχρι τό τέλος. Άκατομάχητος, ακάωρητος, άποφασιστικός και αϊαίδαξος προχωρούσε ο «καθαλήρης καθάγητης» ένκωνιος σ' όποις νέους μας τόν άράμα της τμήσης και τού καθήκοντος.

«Έμωξ άραίει — έλεγε πάλι σήα — νύ όηγησους τόν λαό μας από τις προκαταλήψεις, σκαποσπότες και την γαλοία όποσδωρομική προσκαλληση σέ ξεπερασμένες άρρωστικές παράδοσεις στην έκτική δειτική και πολιτιστική άσφαιρία.»

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Εκείνο που πάντα με άπασχολούσε σ' αυτό τόν τοπο είναι ή υαστρική της Κυπριας γυναίκας. Πρέπει να φτιάξουμε σοσιαλιστική γυναίκες όίότι δεν είναι υαπτό στή ή τέρσασμα δύναμη νύ μην άξιοσέφεται ή να μην αζιοσέφεται σωστά τελοσπάντων.»

Εισογητής και άργανωτής αυτής της ιδέας ξεκίνησε και έθεσε τις βάσεις για την ύπσταση της πρώτης σοσιαλιστικής κίνησης γυναικών εις την ΕΔΕΚ.

Ιδρυτική συγκέντρωση, έννημέρωση, άύσταση προσωπικής επιτροπής και δουλειά. Πολλά θούλεια. Ύστερα τό παλληκάρι έφυγε...

Κάτι χαρακτηριστικό πριν από τό ξεκίνημα, είναι και τό πώ όποις ποιήμα του για τις γυναίκες σ' όποις φέρει:

«Ε, κατέλλα μου,
έξω τσακίζουν χέρια για ένα όνείρο

δουκίσουν για ένα φιλαδέφιο
σπάζουν όντια για ένα
τασοράκι
εξορίζουν για ένα ποτήρι
και οι
τελιός να μού μιλάς
για κηρολούδες και ηρώδια
άλλα:

Έ, κοπέλα μου,
κάτω από τα παράθυρα σου
πετραβολούν την ελευθερία
σαν νύφη, η χειροτεία
... μάρνη
και σου... εσύ...
για όνομα του Θεού.

ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Νέο, μου

Ήπιόθι πολλά από υβία με
ρωίστε για το πιά είναι το
κατάλληλο βιβλίο του ενδοια-
φέρουν τους σοσιαλιστές νέ-
ους, η 4^η Έκδοση καθιστά-
νε από σήμερα σκετική στή-
λη. Ας αρχίσουμε λοιπόν με
το ερώ:

1. Τετράδια του Ρηνα (του
γνώστου μας νεοελληνιστή
Μεσημεριανού).

-Η Βασιλεία στην Ελλάδα
-Η οίκη των τόπων
-Η προδομένη Ελλάδα

-Το Σοσιαλιστικό Μανιφέστο.

2. Κατάθεση 73 (εκδόσεις
Μπουκουράνη).

3. Τα Κοινωνικά Συστήμα-
τα (του Μπέρναντ ΣΕ)

4. Το Τσέ Γκουεβέρας και
ο Μαρξισμός (εκδόσεις Κε-
ραράς).

5. Η Άλλη Λύση (του Ρο-
ζα Γκραντό)

Θά είμαι μαζί σας και την
άλλη θάραση...

ΔΩΡΟΣ

Αυτά ήτανε μιά από τις τε-
λευταίες επαφές με τους νέ-
ους που τόσο αγαπώ, ούτως
ο άνθρωπος. Με τους νέους
για τους οποίους τόσο πολύ
εργάστηκα και όση τους δου-
σια τόσο πολύ αγαπήθηκε.

**ΒΑΡΒΑΡΑ
ΔΩΡΟΥ ΛΟΪΖΟΥ**

«Τα πρόσωπα και οι κινή-
σεις των θαλαφρών παρέμει-
ναν άπονημένα εις το μω-
λό μου. Άλύπητα μās κτυπού-
σαν με τα αὐτόματα ὄπλα
τους σὸν μανιακό. Δέν ἔθε-
λον νά ζήσῃ κανένας. Γιατί
ἡ αστυνομία θέν τους συλ-
λαβάνει. Γιατί οἱ θαλαφρών
κυκλοφοροῦν ὄχι μὲ ελευθε-
ρίαν; Τι γίνονται μέ τις ἐρευ-
νες; Γιατί ἡ αστυνομία δέν
λέγει τίποτε;»

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ:

● Πολυαναπηρένε, γλυκέ,
οσμίνε, ἀθάνατε, ἀδελφέ,
σύντροφε, συνυγιανιστή Δω-
ρο. Μας έρωγες και είναι τώ-
ρα ἡ Κύπρος ὄρφανή. Έρω-
γες κι' ὄρφανός ἡ ἄνθρω-
πιά κι' ἡ ἀδυσπρόπεια. Έρω-
γες κι' ὄρφανός ἡ ἄνθρωπιά-
της. Γιατί μέσα στα κηρία
σου, Δωρο, κατοικοῦσε ἀκοί-
μητη ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυσπρέ-
πεια κι' ἡ ἄνθρωπιά. Κατοί-
κούσε ἀκόμητη ἡ ἀγάπη για
τον ἄνθρωπο, για τὸ ψωμί,
για τὴν λευτεριά.

● Όμως, μὴν κλαίτε τὸν
Δωρο. Μὴν κλαίτε τὸς ἡρώ-
ες. Μὴν κλαίτε αὐτούς που
πέθανον για λευτεριά. Καλο-
τυχός ὅποιος πεθάνει για
λευτεριά. Γιατί ὁ Δωρος δέν
πέθανε. Ὁ Δωρος νίκησε τὸν
χρόνο και θά μένει εις τὸ
τόνθαρον τῆς ἀθανασίας.

● Ὁ Δωρος τὸ ἔξερε ὅτι
θά πεθάνη. Ὁ Δωρος ἔξερε
πὺς πήρε ἓνα ἀγύριστο ὄρο-
μο. Ὁ Δωρος ἔξερε πὺς ἔ-
καψε τὰ γυφύρια πίσω του.

Ὁ Δωρος ἔξερε πὺς και νε-
κρός θά νίκησῃ. Ὁ Δωρος μās
εἶπε:

εἶθ' ρίξω τὰ μαλιά μου πίσω
θ'ά φορέσω τὸ πρόσωπο
ἀνάποδα
και θά θῶ στους δρόμους
και στις πλατέες
μέ ντουφέκια, φωνές, μέ
συνθήματα
νά ρεζιλεύω τους ὄπαδούς
του συρματοπλεγμάτος
νά δαλω ψωτιά στην πορεία
του θανάτου...

Ἀφήστε τους μικρούς θα-
λαφρών, αφήστε τους
στην ἄβυσσο μοίρα τους, κρα-
τήστε τὸ λάβαρο ψηλά, ἀ-
φήστε τους, αφήστε τους
νά λυώσουν στην ἀπείρα του
λαοῦ, αφήστε τους, νά λυώ-
σουν στην παρρησία.
Τραβάτε μπροστά σύντρο-
φοι. Πάντα μπροστά.

Ο ΔΩΡΟΣ

θαρούν
οἱ γελαῖοι, οἱ σοβαροί, οἱ
ἀνατολικοί,
οἱ δυτικοί, οἱ πρωτοπόντες,
οἱ καθολικοί,
οἱ ἔκκοι, οἱ ὄκτροι, οἱ διαόλοι,
οἱ θεοί
τελυοπάντων ὄλο: ἔκείνοι κι'
αὐτοί
πού παίρνουν τὴ ζωὴ σὸν
καριότισο
τῆς στιγμῆς.

Μα ὄγῃ θά ξαναρίξω τὰ μαλιά
πίσω
θ'ά ξαναφορέσω τὸ ματωμένο
πρόσωπο, ἀνάποδα
και θά θῶ στους δρόμους
και στις πλατέες
μέ ντουφέκια, φωνές, μέ
συνθήματα
νά διεκδικήσω:

ΨΟΜΙ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

«Ακλόνητοι θά πορευοῦμε ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων. Ἡ
ΕΔΕΚ ἦταν, εἶναι και θά παραμείνη στήν πρωτοπορεία.
Ἀπόφραση μας νά ζοῦμε και νά πεθάνουμε ὄρθιοι. Μά
προχωροῦμε και νά πέφτουμε, νά πέθαιουμε και νά πρως-
σοῦμε.»

Ὁ ὄγαθός συνεχίζεται συνυγιανιστή Δωρο. Ἡ βυρία σου
φωτίζει τὸν δρόμο τῶν νέων τῆς Κύπρου. Ἀκόμαισο θά
τόν βαδίζουμε ὅσο δύσκολος και ὄν φαίνεται. Αὐτὴ ἡ
ὄταυρη σου δίνουμε ἀντί για μνημόσυνο.

Σοσ. νεουλὰ ΕΔΕΚ

αφιέρωμα στο Δωρο Λοΐζου

Ποιός ήταν ο Δωρος

Μικρά παιδιά σαν εμάς, ήταν ένα συνθλιμμένο αγόρι σαν όλα τα άλλα. Τέλειωσε το εμπορικό τμήμα του Γυμνασίου. Σκόλαζε πετούσε την σάκκα του και άρχιζε να γράφει. Η ποίηση ήταν η ζωή του. Μετά ήθελε να γίνει ήθοποιος για να προσφέρει στους άλλους τη γνώση.

Όταν έβλεπε ένα φτωχό λυπόταν περισσότερο ήτ' ατό για την κατάντια του κληγυγόντων σφάνταστ. Δεν μπορούσε να ανεχθή την αδικία. Φύλαγε για τον εαυτό του την πικρα ρού του έδιναν οι γύρω του. Φώναζε για τους μαύρους γιατί τους βασανίζανε έλγνα έπεισή έτυχε να έχουν άσφορετικό χρώμα.

Στην Ρόδο δικου σπούδαζε πήγαι με τρεις θαλίτες ροδκα και γύρισε με μία.

-Δωρο μου, πού είναι το παλιό σου που σου αγοράσαμε πέφουσι;

-Πατέρα ο γέρο κηπουρός μας σπά σκαλίει το κρέμαζοταν περισσότερο από μένα, γιατί είναι γέρος και στικός.

Πρόφερε ότι είχε, έδινε το είναι του σ' όλους. Ολόκληρη η ζωή του ήταν μία πρόσφορα. Γι' αυτό πρόσφερε και το πιο πολύτιμο που είχε, τα νειάτα του, για την ερήνη, για τον άνεμο, για την σωτηρία της Πατρίδας.

Οι μωβιτές του, τον γνώρισαν τόσο λίγο χαντικό διάστημα που στάθηκε όμικς άριστό για να κοιταθούν ποιός ήταν ο Δωρος, και να τον αγαπήσουν.

Όταν κακά φορά ήταν σφανακωρημένος οι μωβιτές του λυπόνησαν και προσπαθούσαν να είναι ήσυχοι για να μην τον πικράνουν.

Ήταν ένας ξεχωριστός νέος ο Δωρος, δεν έμοιαζε με τους άλλους. Οι συνμιλιτικοί του πήγαιναν στις διακοφικές, και στα διάφορα κέντρα διασκεδάσεως. Αυτός προτιμούσε να κάθεται και να διαβάζει ή να άκουη μουσική. Η μουσική ήταν η ζωή του. Αφού στην γυναίκα του έλεγε π' αγάπια γιατί νοιώθει τη μουσική, την καταλαβαίνεις. Ένας που αγάπη την μουσική δεν μπορεί ποιά να έχει ευλασθήτη ψυχή.

Αυτόν τον άνθρωπο ακοτώσαν οι πορωμένοι δολοφόνι που για ένα τρύπιο θαλλάριο είναι ικανοί να ποιάσουν και το τομάρι τους άκομα.

Δεν πέτυχαν όμως. Γιατί δεν ακοτώσαν τον Δωρον. Τι κι αν τον πήρανε το κορμί. Η ψυχή του ζή και θα ζή ανάμεσα μας. Γιατί τον ήλιο δεν μπορούν να τον σβήσουν. Κι αν εδώ δεν φαίνεται κάπου άλλου θα λάμψει. Ο Δωρος αυτή την στιγμή τους σικτρίζει.

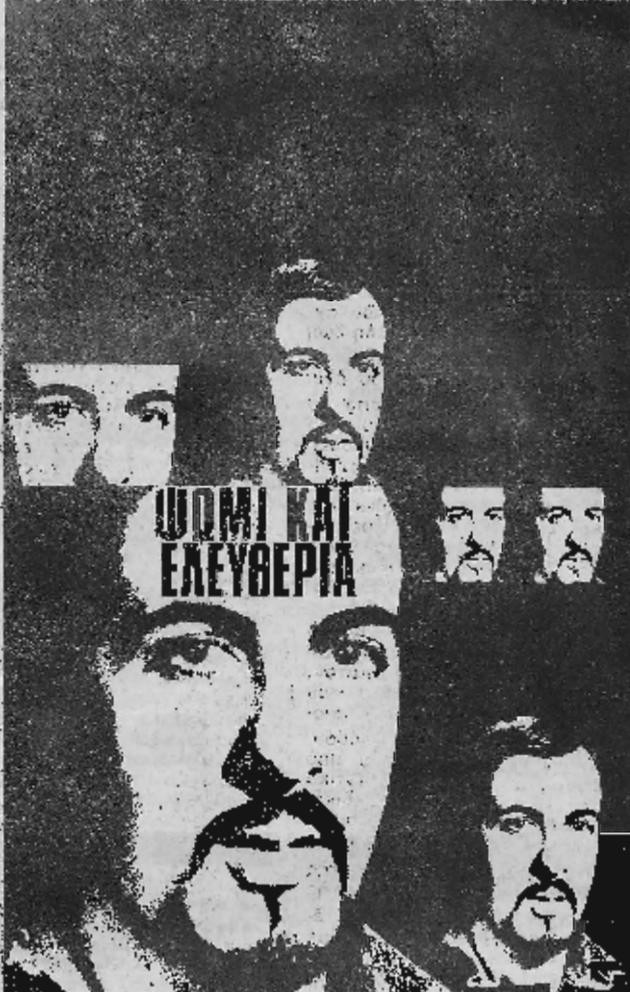
Τι θα καταλάβουν αν με ακοτώσουν έλεγε, ένας άλλος Δωρος θα γεννηθή μετά από μένα. Όσο κινδύγανε τόσο περισσότερο έδινε το είναι του. Τόσο πιο δυνατός γινόταν.

«Τι θα κέρδισουν αν με ακοτώσουν, υπάρχουν τόσοι και τόσοι Δωροι».

Κέρδισαν αδελφούλι, κέρδισαν το όργυρια της προδοσίας, αλλά μαζί μ' αυτά το μίσος και την όργη του κόσμου.

Κατάλαβα Δωρο μου πόσο σ' αγαπάσαν οι άνθρωποι, στην κλεια σου. Όταν είδα νέους να κλαίνε σαν μωρά μπροστά σου. Τότε ένοιωσα ότι ήταν έρωσμοτικά φίλοι σου. Γιατί ήταν ελικρινείς ανθρώπινοι, δεν ήταν προσποιητοί, όπως έσυ έλεγες. Τότε κατάλαβα πόσο αγαπεύσαν τους ανθρώπους και πόσο εκείνοι αγαπούσαν εσένα.

Επίσημο Λοΐζου Σοσιαλιστική Νεολογία ΕΔΕΝ, από την έκδοση της 20.9.1974

Η άφιξη Δωρου Λοΐζου που υπήλθηκε για τη μνήμη του από την Σοσιαλιστική Νεολογία ΕΔΕΝ.

Πωλείται πρὸς 500 μίλες.

Τότε λιγότερο ο πάνος μου γιατί τον μοιραζόμουν με τις κιλιάδες του κόσμου που ήθελε να κλάψη μαζί μας.

Κόποιος κύριος εινανουκουμμευρεως την ώρα της ταφής.

«Γιατί θεέ μου να σκοτώνουν τους καλούς και να μένουν τα καθαριμάτι».

Μαζί με σένα πολλοί χάνουν την ίδια σκόψη φίλε μου.

Δεν ακοτώσαν όμως τον Δωρο. Μην τον κλαίς. Ο Δωρος δεν θέλει δάκρυα. Ο Δωρος θέλει συνεχιστές του έργου του. Ο Δωρος δεν ζητά έκδωκση. Ο Δωρος ποτέ δεν θα πεθάνει. Πάντοτε θα μας καθοδηγή. «Πιστεύεις σε κάτι από την στιγμή που άρχισες να το κάνεις» γράφει σ' ένα στίχο του.

Έσεις παιτά στις θέες του θα ακολουθήσουμε τα δάματα που ο Ήλιος κάραζε.

ΑΘΗΝΟΥΛΛΑ ΛΟΪΖΟΥ

αφιέρωμα στο Δώρο Λοίζου μαθητικοί αντιλαλοί

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ

«Θα ρίξω τα μαλλιά μου πίσω...» σε παλιά έκδοση της εφημερίδας — Σάββατο 31 Αυγούστου 1974. Μία μέρα πριν ολοκληρωθεί ολοσφόνος σκότωναν τον Λαζάρη, τον Δέιο, τον Δημακράτη, τον Ανθράκο. Άλλα ελληνικά χυθίκα το ίδιο αίμα που χύνη κάθε Έλληνας. Διαφορετικό όμως γά τους φρεσκιές. Δεν ήταν Έλληνικό το αίμα του Δώρου γι' αυτός, διαπ' ο Δώρος ήταν Δημακράτης ή τον φιλελεύθερος.

Πολλοί Δώρο Λοίζου σκατώθηκαν. Πολλά «ακυλά», «ανδελλάνος», άπασαν γά την δημοκρατία. Δεν έχυναν αίμα οι Λαζάρηδες αυτοί διότι ήταν «ακυλά». Τους άπρασαν να θρασυάσαν, ή τους θάσαν ζωανούς, γιατί υπήν πολέμωσαν, γιατί κίλησαν τον φρεσισμό, την δικτατορία. Και οι θάλοι τα αδελφία μας — τα Κυπριόσουλτα — παί όπ' ό την διεκλήν των έπλων πολεμοάσαν γά αδελφία τους — Φανταροί, τα αϊόνα θύματα εργαστημένων εγκροφώνων και ίσων — και γι' αέτους πρέσει να ζητήσασμε, να απαιτήσασμε έ-εγγήσασμε από την «κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας». Πολλά αδελφία σκατώθηκαν, πολλά άνετρα... τόμα άσρα άνετρα άφανάτηκαν.

«Ήταν άσρας ο γιος σου. Πρέσει να είσαι περήφανος γι' αυτόν». Έτα, είπαν σ' όν πατέρα του γά τον σκατωμένο αδελφό. «Ήταν άσρας ο γιος σου. Πάτηγ' όθη και άλλα έμεινε στην θέση του πολεμώσαντος μάχη: τέλους εναντίον των Τούρκων. Νεκρός ο αδελφός... νεκρός ο Λαζάρης μας... νεκρός. Δεν μιλάς έσρα... Έσρα γά τον έδικασκοσμένο του μονογύο. Παλεμήσασμε το 1821 γά την Λευτεριά, το 1955 πάλι γά την Λευτεριά. Άλλά τόμα γιοσι: Γιατί παλεμήσασμε τόρα: Γιατί σκατώθηκε ο γιος μου;

Ή ζωή συνεχίζεται. Πόνια έτα είναι... η ζωή συνεχίζεται. Σέρνωσαι γά θήματα άνάσασ από συντρίμια και τόμα σπυροά. Θοάβασμε το ένάσασμα και πρσχροά. Χα μεγαλοάμα γά να κρήσασμε, ο έρείπια που είναι μέσα μας. Χα μεγαλοάμα γά να κρήσασμε... γά να μην πλάσασ.

Δέν Εχνοάμα φίλα... Δέν Εχνοάμα αδελφία... Δέν Εχνοάμα Κυπριόσουλτα. Ή θύμια σας φυλιόζη γά πάντα στην ψυχή μας. Έμεις οι κούι Δέν πρέσει να Εχνοάσασμε... Δέν Εχνοάμα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

ΣΤΩΝ ΝΕΚΡΩ ΑΔΕΛΦΩ

«Πόση άρα θέλωμε άκόμα;»

«Δεκαπέντε λεπτα».

«Μά δε θαρέθηκε επί τέλους να μάς ζυλιζει; Πώς Δέν περνά ή άρα σήμρα;»

Συνθησιμένος διάλογος. Σε κάθε τάξη, όποιουδύπο-τε σχολείου σ' άλλόκληρα τον κόσμο. Συνθησιμένο ο διά-λογος και στην τάξη μας. Μονο σάν διδάσκα. Έκείνος κα-κός δε ναιαζόσανε να μάθει την ώρα. Μονάκα τότε τα πρσασμα άλων λάμπασ και όλοι μας ταλιούσασ να έκ-φράσασμε κάθε μας σκέψη, άκόμα και την πιο κρυφή μας αμφοβία κήρις φάδα ή ντροπή. Έσραμε όπ' μας άντιμε-τόπιζε σάν ίσο πρς ίσο, ξέραμε πώς το κάθε τι που θα λέγαμε όθ το λογάραζε, θα το συζητούσε μαζί μας και θα μας άπασε μονογύο μας να κρίνομε αν ήταν λάθος ή υσάτο. Μονάκα τότε ναιώσασ την άξιοπρέπεια της έ-λευθερίας, της τόμα σφόνιας μέσα σ' ό σενά σχολιά ελπίσια.

Το ξέραμε πώς είχαμε κοντά μας κήποιον διαδασκό-κα, σπρασασμε, μεγαλυότερο από μας και πολύ άνωτέρα μας σ' ό σκέψη, γι' αυτό κι ο αδελφός μας γά Κείνον ή.

Άπό την προσφορά του άόρου Δωρόλου στην Τέχνη. Ο άόρος μαζί με τους μαθητές του όταν άνάσασ τον «Καποδίστρια» στην Αγγλική Σχολή Λευκωσίας.

των απέραντος. Η άμας παράλληλα τον νοάσασ δικό μας, σάν έτα από μας, σάν τον καλύτερο μας φίλο, σάν το μεγαλυότερο μας αδελφό. Ποτε του δε κρησάσασ να θρασυάσει γά να έπιδόσει την ταξη και την άσρα. Το πρσασμα του ήταν πάντα έσρα και γαλλία. Όλοι κρη-μύσασσαν όπ' το σήμα Του, την κάθε Του λέξη, το κάθε Του καρμόγασ. Τον αγαπούσασ και μας εγοπούσε. Τον νοάσασ και, μάς ένωάσε. Τον καταλαδοίνομε και μάς καταλάσασ. Ο άόρος Δέν ήταν γά μια μόνο ίσρα άδελφός, σάντε άπλάς ίσρα συνάνθρωπος. Ή άόρος ήτα-νε ένα σήμα, κήπ πρς όλοι μας φάσασμε να θροίμε να να θρασυάσασμε πάντα τον τα ίδανικό και τα ποτέμα μας. Ο καρμός Του γαρήσασ έλα μας τα άνετρα, μήτσε τα θανικά μας, μά Δέν τα σκατώσε. Οι ρίξασ τους είναι πολύ θαβασ, πολύ στέρας γά να κρησάσασ. Άντέκου-νε και ό άντέκουσε γά πάντα γιατί ο άόρος Δέν πάθανε. Παντα θα ζει και θα μάς άσασ ή θρασυάσασ στο δύεκολο άσρα του ο Ψιός κήραζε. Παντα θα είναι, πλάς μας γά να μάς άπασ. Σύνασμα και καρμόγασ να συνεχίσασμε τον έσρα Του. Και θα τον συνεχίσασμε! Ήμα μάσασ οι πρ-δότες πώς έσρα θρασυάσασσε στο άσρα της Δημοκρατίας και γνήσασ έσρα σάν το ΔΕΡΟ, ήν κήσασσαν άδικα, αλλά ένωάσασσαν όλωνών μας την πρσρα γά ΛΕΥΤΕΡΙΑ, Κ' οι έσρασες που κρήσασσαν πρσρα στο τα άνασρα έγ-κλήματά τους έπρέσει να ξέρουν πώς δε μάς φοβίζουμ' γιατί τί σκέψη μας την πρσσει το όπ' και ή νρασυάσασ μας γίνεται άγώνας και νίκη.

Το ξέραμ όίκα μου πρσ σ' ό μάτια σου θάβασ άκόμα πεντακτόσασ τη μορφή Του. Το πρσασμα του κήρις θα τα ξελήσασσει λίγο, θα σου άπασασ την πληγή. Το ξέραμ πρσ σ' ό σήμα σου άντικεί ή έσρα θαβασ φωνή του. Σε λίγο οι σήμα θα γίνει θρασυάσασ, μακρινά. Μά δε θα αδύσασ πάντα θα την άσασ να σου μάς γά το έσρα, να

αφιέρωμα στο Δωρο Λοΐζου μαθητικοί αντιλαλοί

που τραγουδά ή ακριβώς. Ναι, πάντα θά Τόν θέλατε ολόφορο μπαστα σαν ν' αγωνίζεσθε για όσους, για μένα, για όλους μας. Όχι και να σιμείει ότι και να προσπαθήσουν να σου κάνουνε. Έτσι πάλι, θά Τόν θέλατε. Πάντα.

Τα μόνα σου τσας θαλάσσιον, μαθητή Του, μαθητή Του, φίλε Του, συναγωνιστή Του. Όχι γιατί πέθανε, αλλά γιατί να μη ζήσει. Οι αναμνήσεις που μας άστιας άμας είναι τόσο ζωντανές, τόσο καθάριες, που τό θάκρυμας γίνεται τό σπείθι ενός αγάπης, για να μάθει ο κόσμος όλος, άκόμα κι οι καταπιναί — που θά τον ξερούν μόνο από φωτογραφίες — πως ο άδωρος πολέμιός για όδω του κόσμου τό ψυχή, τό φως και τό τραγουδί.

ΡΕΝΑ.

ΥΠΟΣΧΕΣΗ

Κήπος. Αύγουστος του '74. Όλοι γύρω από τό ρέδιο. Άγνιστο, θάξο; άραγε κοίτα μήνυμα και για μέσ σήμερα; Ζούν ή πέθαναν; Τίποτα. Καμένα μήνυμα. Όλα ματα πολλά. Κάθε λογής όνόματα. Συναθρομένα και παρατάτα. Όσο σήμερα δέν είπα πίσω, άδρια άξιος. Άδριο πρέπει απασχόληται να πει δέν γίνεται άλλαίδια. Κι όμως γίνεται. Και περνά και τό αύριο. Παλλά ή όνόματα. Κι άκόμα δέν είναι μέσο. Όσα άδριο, ούτε μαθητή. Και Εφηνικά, ένώ το άδωρο ής άναμονής αποκαρρυφώνεται, μά άναλογη φωτίζει τό πρόσωπο. Ναι, ατσι είναι! Τόσο είπα.

«Η Κ.Π. πληροφορεί τους γονείς της ότι είναι καλά και θροσκατα εγκλιματισμένη από Ριζοκάρσισο, α ός άδέλφός της είναι άρχιμάλατος στην Τουρκία».

Τό πρόσωπο σκοτεινιάζει άπότομα. Καλά... άγλαοδιόμνη... σήμύλοστο... Τουρκία... καλά, καλά. Τί αυτό βρωίζαν Τόν κατάλαγα. Τί αριθμός ήσαν; Δέν ή' άκούσαμε καλά. Τό είπα άλλάσσε τόσο θιαστικό, αά νόταται κήτι άπλο, γνωστό, ακηθισμένο. Πριν προλάβουμε να συνάβουμε από τό άκουσμα ταύ άδωροτα, Σέγουρα Σέγουρα δέν ή' άκούσαμε καλά. Οπασόληται ειπα ή' λέξη «καλό». Τό άλλα θά ήταν για τους είδίμενους Γρήγορα στην Έριθρό Σιαυρό. Τρέχουμε στην Έριθρό Σιαυρό. Ζητούμε την κυπέλογο. Στη θέσο ήε καρδία παρα άπόρηι γούμπαση. Μάε δίνουν τον καρδίαλο. Τό ταίμπαση γίνεται κροαγκόλου. Και Εφηνικά, τίποτα Σιωπή απελατίσας. Τό νόταται κάθονται. Τά μάγυλα χλωμάδων, ασπρίζουν. Τά μοτιο θαλάσσιον, θαυκύνουν. Πιστώσαμε για λίγα λέπτα αέ μη ψευδισθήση. Εγγαλάσαμε τον άουτό μας. Καλό είχαμε δουλαί στην άρχή...

Και τώρα τί γίνεται, άκόμα. Όπου από τέλος τό μότιο στεμύθουσε. Κι ή ζωή συνεχίζεται. Κι όλο κάνουμε νέρα μηχανές, και τασε υπό φαγγόρι, κι άφωσζουμε και κήτι «κροατα» για να λάθουμε τό προβλήμα τους πιο εύκολα. Οι πολλή συλλογισμοί κουράζουν τό μυαλό, φέρνουνε πενακοφάλους... Κι όλοι οι άλλοι παρακαλούσανε σαν συναρό Τόρα βρήκαμε και θέρα να συζητήσασ για να περνά ή ώρα. Προβλήματις λίγα, άένη ιδέας, προτεινουν λύσεις δδώντες να εφαρμοστικόν, μπορεί κι άλλε μέσο — γέου να μελαγχολούν (άπως κι άμας σαν βλέπαμε την «Άγνωστα Πάλαση»), γι τιπο κι άλλάδων «θέμα», γά να πένε και κήτι «πρόσχεση». Και λενε για τα κέο άργο στο σκερό και τρέντ, και χορεύουνε και τραγουδάνε, και διασκοδάδωνε. Κ' ήσαν την άλλη μέρα να μάε έοντε σκερπών για λίγα, να μάε στείλουν και λίγα φέρματα για να δειξουνε σταός άλλους ποσο είναι μεγαλόκαρδοι, αταίου να βρωθών «κακοήγημα θεματα» και να παραμερτασάμε άπο τί διεθνή άπικασήση.

Τό ρέδιο συνεχίζει να ρολά. Ήμεο ή ώρα των νέων. «Τό σκόλο ής Άμερικανική είσοφίασ από τασία έκποισθέντων φτάνει τό έξέ άκοτομύβρια δωλλόρια» Τ έκορξ Μόνα; Πρέπει να χωροόμε, να χωρμυλάσσουμε. Δέν πάς κήφηναν έτσι. Μάε βοηθάνε κι άλλε... Μά ή μένα δέ χοίρεται, δέ χωροαλό. Τό πρόσωπό της σκοτεινιάζει όλο και περισσότερο. Η έκφραση γίνεται σκλήρη, τό κοκκινισμένο

μότιο γερμίζον ηρήκη και όρδία. «Έρσει δέν θέλαμε τα άλλερα τους τό κολλασιό. Έρσει το ΠΑΙΔΙΑ μας θέλαμε. Τά σήνια μας, τό παρθάλια μας, τό κρηό μας»- Θυμάσαι Μόνα; Θυμάσαι μία Κυριακή στις 14 του Ιούλη, «ι' άλλερα καλό Κυριακές πριν, που άρμενζε τό άρνιά και μάε άφενενα τό γάλο φρέσκο — φρέσκο; Θυμάσαι άκείνη την πορτοκαλή πύσα μαγάλα πορτοκαλία σου εδω; Ήταν τό πιο ζουμερό σ' άλλο τό χωριό! ΘΥΜΑΤΑΙ ή Μόνα. Θυμάται, και ύποσχεται να μην έπναφώσαι κα κάνανα Νεκόλομο να έαναρθει. Γιατί έφρε ή Μόνα. Έφρε τι απρσίνει συμφορά κι άπαληψία και πόνοσ και δυστυχία. Έφρε και δέν θέλει ν' άφήσει τους καταπιναί να τό μάθουν. Τους τό ύποσχεται.

ΡΕΑ

ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΜΕ

Σίχτερα είχα την ιδέα να δωθώσε μία φασιστική έφημερίδα. Έτσι, για να δώ τί άπει. Η μάλλον για να λύσε μά ύπορία μου, μέχρι ποιά σημείο μπορεί να περλωθεί μά μορφή ανθρώπων που έσπελουν άκόμα και τον ίδιο τους τον άουτό στην έπιμετόση ής άπλη, κοάρης, άλοφόνερης πραγματικότητας. Η απορία μου άχε' λυθεί. Και με τό παραπάνω μάλιστα, Μόνα που είναι άδυνατο να γράφο ιστό χαρτί τό συμπεράσματα μου. Νο όθο άνίκωνη να καθορίσω τό επίπεδο ενός ήσπετα καταστήματος γιατί είναι, και πού έσπερνά κάθε άριο φαντασίας.

Και γράφουν: «ΟΙ ΑΣΥΔΑΟΤΟΙ καθεύου, του άσπίτου Προέδρου εις Χλωρακον συνεχίζον καθημέριως τόσ προ κήσας των εις θάρος αγωνιστών, δημιουργούντες κινδύνους νέων σοβαριών έπικασθίων. Συγκεκριμένως, την νύκτα της παρελθούσης Κυριακής κομμουνιστά! — Αυσσερική και κρήνη μάλη του κικαρημού έπικασρικό σάματα έπιδίδουν εις την άναυσφήν σκωθρήματων ύπέρ του κρήνη Προέδρου» Μήλοιν. Μήλουν για «προκλήσεις», άποκρίνεται: «όσοι την άναυσφή συντημάτων ύπέρ ταύ έκλογαζμένου Προέδρου της Κυριακής Δημοκρατίας, Μόλινα, άσπί, που άλαφρονουν εν μικρό, μόνο και μόνο επειδή διακρασούν — για να αιδούσαν και άλογο τη μονοτασία — άποκαλούν τό γράμμα «προκλήσεις». Και μας τονίζου: «δημιουργούντες κινδύνους νέων σοβαριών έπικασθίων»- Μάε τό λέτε δηλαδή ότι είναι «ευεμάθιστο» και μάε περμυλάσσαν να προσέχουμε. Νά προσέχουμε να μην ταύ, θυμώδωνε. Μάε τό ύπεναυμίζου μάλιστα, αέ περίπτωση που τό εχάσαμε, έη σόν οι «κύριοι» αούτοι θυμώδων, δέν φωνάζουνε, αούτε μαλάκωνε. Μόνο παίρνουνε τό κήκαυκωφ και απασόλησιν. Έτσι έκφράζου καλύτερα τό ιδανικό και τό πιστεύο τους. Μάε δείχνουν και τίς «πρακτικές μεθόδους» του έμην γελίου τους. Παρασάδουκ μερισσότερο «δυναμισμό», δίνουμν περισσότερη έμφραση και δημοσφήση στις ιδέες τους. Και μάε ημωδωσασόν κι άλλε. Μή, ποίμε μάε δέν τό έσπερε. Περιπτούει κήρησι. Σας έέσπερε καλά. Δέν είναι ανάγκη να μπαντε στην κόπο να διαλασίση τό καταρθόμα και τίς υπείλεσ σας. Ίσασ μάθασε μά.

Μπορεί μεταύ σας να πανηγυρίζε για τό άργο σας. Μπορεί να κάνοτε ότι θέλατε γιατί ή Κυβέρσηση αέ αφήνει ελεύθερα τό πεδίο δράσης, χωρίς να λαμβάνει κανένα μέτρο. Χωρίς να συλλαμβάνει ένόχους, κι αούτε καν ύπόπτους, για τό έγκλήματα σας. Άφήνοντα ένα Δώρο Λοΐου ν' αγωνίζεται άπαληψίμενα να θρει δικήσωση χωρίς να καταλήγει ποθενά. Πανηγυρίση τό θρίαμβό σας, κύριοι. Ένα άκόμα να θυμώσασ: ο λαός μας είναι θιασασμένος, νι' αούτό και μπορεί να αέσ ύπομένει, γι έ η ν έ ρ α. Μά δέν άντέχει να αέσ ύπομένει για πολύ άκόμα. Σύντομα θά αρχάσει τό κεφάλι μηλό, για να διακλώσει «Ψυχή και Έλευθερία». Τη σκέψη του την τρέπει τό δικιο, γι' αούτό κι ή προσάθεση του θά γίνει Άγνέσασ και Νίκη. Και αέσ, εέ θά αέσ έσχήσει. Οι κολασμένεσ σας μορφές πλανώνται από μυαλό του άπασιότητα. Και θά ζητήσασ έκδίκηση. Γιατί θά είστε για πάντα χορασμένοι στην κρήνη του σόν οι φασιστες που πρόδωσαν και πούλησαν τό Ίερό Χώρο μας.

ΕΙΡΗΝΗ

αφιέρωμα στο Δωρο Λοΐζου

ΤΕΧΝΕΣ

«Υπάρχουν μερικοί άνθρωποι τόσο αδύνατοι που νομίζεις πως θα τους πάρει ο άνεμος. Κι' όμως τις περιωπότερες φορές αέρας διενθύνουν τον ήνεμο».

«Θά συλλάβω κάποτε τη μορφή της
(άνοιξης
θ' α τρυπήσω κίναρε τον ήνεμο»

Τούτες οι κρυφέντες βρίσκονται σ' ελάχιστη απόσταση χρόνου από πρωταλεικά κείμενα του μόλις δεκαεπτά χρόνων Δώρου Λοΐζου. Σ' ελάχιστη απόσταση χρόνου κείνο το άριστο (μεσοκοί άνθρωποι) το μεταφέρει αποφασιστικά στον εαυτό του «θα τρυπήσω...» Στην προθάλαμο της ζωής του (όθεν είχε τελειώσει ακόμα το Γυμνάσιο) πήρε κίλας τη μεγάλη απόφαση σκλώνοντας όλα τ' όπλα της, αλλά ξεκάρβωσε και τους στόχους του. «Α γυναίκα από τη μία για κατάκτηση της φιορφής της άνοιξης, της άμορφής, μέσα από την τέχνη, αγώνες από την άλλη και κονταροκτύπημα με τον ήνεμο της έλξης μας, τη σκλαβιά, την τυραννία, την καταπίεση, την υποκρισία την άρνηση του ανθρώπου. Έσκου με κίλας μεροστά μας το Δώρο τον ποιητή, τον αγωνιστή και τον άνθρωπο ή καλύτερα έκοιμε μπροστά μας την ήστη και την θέληση για τούτο. «Η πίστη του αυτή τον ακολουθήσας παντού όπου βρέθηκε, όπου στάθηκε, στη ζωή του και σ' όνειρο. Τη θέληση του αυτή την πραγμάτωσε στο κάθε συναντήματα του μ' άνθρωπο, στο κάθε συναντήματα με τον εαυτό του και στο κάθε συναντήματα του με τον ήνεμο χωρίς ταλαντεύσεις και χωρίς ζυγιάσματα. Τον ήνεμο του τον ήπλωσε και που πέρασε κι εκεί που δεν πέρασε, στην Ελλάδα και στην Αμερική που έζησε, στο Βιετνάμ και στη Χίλη που δεν έζησε, στην Κύπρο που την έζησε και τον έζησε».

Τον ήνεμο του τον μεταφύττει στους συμφοιτητές και στους φίλους του, στους μαθητές του μέσα και έξω από την τάξη, στους άγνωστους του τους ταρνούς και τους μελλομένους. Τον ήνεμο του τον τέντωσε ως τ' ακρότατα σύνορα της παλλοκαρίας. Μπορεί «τη μορφή της άνοιξης» να μη την έχει συλλάβει ή να μην πρόλαβε να την συλλάβει, όμως στον ήνεμο άνοιξε πολλές τρύπες και πιά έξορτάται από μας, απ' όλους τους ανθρώπους αν θα μετασπαρθεί προς την άντιθέτη κατεύθυνση κι αν κάποτε ο ήνεμος θα γίνει παρελθόν. Ο Δώρος άπλά, ως ήταν άπλος εκείνος μας έδειξε το όρομο.

«Εγώ, συντρόφια μου,
δέν κοιτάω πολλά πράγματα.
Είμαι σκεδόν άγράμματος.
«Ανοίγω τη καρδιά μου
και περι' ο ήλιος ο Θεός
και μεθυμένος από παλλά άγάπη και
(φως
τραγουδά τραγουδά τραγουδά
για να κρατήσω άσπλο κι άκίρανο
τον προορισμό του ανθρώπου».

Τη μοναξιά να φραδάσει και το θάνατο
να μην άρνηθής ποτέ το αίμα σου,
(ήσο ζεστό
όσο σκοτεινό
όσο πρωτόγονο
κι' αν είναι

Το αίμα εύκολα γίνεται φως
Ο θάνατος ποτέ
Μάθετε, μάθετε. άταμνήσεις, φωνές
(κι αίσθηματα
Δυσκόλος ο δρόμος. Η έρημος
(άδειαστη

«Όσοι κυτάζουν πίσω, περνώνουν
«Όσοι κυτάζουν μπροστά, ματώνουν».
Κε ήμος
μα' μέρα θα μετρήσω το βάρος μου
στη ζυγαριά του «Ηλιου
Και ο δειχτής θα δείξει, ίσημέρια
«Ας μου συγχωρηθεί που έζησα, έτσι
(άμειγρος

Μα είχα φοιτιά μέσα μου και σημάδι
(από μέτωπο
«Ημουν και δέν ήμουν. Κι ήμος σ'ός
(άγαπησα

Είχα φοιτιά μέσα μου και σημάδι στο
(μέτωπο
Ο Θεός ής διασκεδάση το πάθος μου
(για τον κόσμο

δεν παύω το φως μέσα μου, κι ή καρδιά
(μου άπειρανη.

«Ήταν πρωί τ' Αύγουστου κοντά στη
ροθούνη... σκοτώσαν οι έχθροι μας το
γελαστό παιδί...»

Οι έχθροι μας; Οι δικί μας; Σίγουρα πάντως οι φοιότες. Όλα ταираάζουν με τους στίχους του Γραμμάτου Μπέρτρον Μπάρν, τους στίχους που σιγοτραγουδούσε ο Δώρος (κατά τη μαρτυρία της γυναίκας του), κείνο τ' πρωί, θαδίζοντας άνύστατα προς τον θάνατο. Όλα ταираάζουν με τους στίχους αυτούς. Μόνο που ο Δώρος δέν ήταν «γελαστό παιδί», γιατί δέν μπορούσε να γελά αυτός που κοιδαλούσε μέσα του και στην κάθε στιγμή του, όλου του κόσμου τα πρόβλήματα κι όλου του κόσμου την άγνωση, γιατί δέν είχε καρό να γελά μετά τις δεκαπέντε του Ίουλη. Σιγοτραγουδούσε μόνο το σπαρακτικό τραγούδι, θαδίζοντας άνύστατα προς τον θάνατο. Άνύστατα; Μα ποίος ήταν ο Δώρος; Ένας κατά σύμπτωση ήρωας; Ένας κατασκευασμένος ήρωας; Η μήπως ένας συνειδητός επαναστάτης που ανέδρασε το Γολγοθά του ήσαν έτοςμος από καιρό, σ' άθραλλος;

Αν ήθελε να δοκιμάσουμε εδώ έναν αρχικό χαρακτήρα του Δώρου Λοΐζου, θα λέγαμε ταύτα. Ο Δώρος ήταν από τους λίγους εκείνους που την τυρωμένη του έσωτερική επανάσταση δέν τη ξεδιακρίνει στις έξωτερικές αντιδράσεις τους, έστω κι αν έχει την τύχη να τους ζήσει από κοντά. Είναι από τους ήπλους εκείνους που τη ζωή τη διαβαίνουν χωρίς τυμπανοκρουσίες και κόβες λαγής θόρυβους. Είναι από τους διαλεκτικούς εκείνους που την πολυδιάστατη άξια τους τη συνειδητοποιεί άμα τους κάσες.

Πώς παράξανο άλθεια που τόσο καιρό δέν τον ήποφαιτάκαμε; Κι έκοιμασε τώρα να πελαγοδρομήσουμε στο βάθος της έξωτερικής κι έσωτερικής ιστορίας του, να έξοφανόμαστε μέσα στην προσπάθεια μας να δοξαμε τρήσουμε την άπύχνη του ύπστασης «θέλω ν' ήπλωσω και γίνω άπεραγτός, άπύχνητος» έγραψε νωρίς ο Ίδιος και το κατόρθωσε.

Πρωτό προκυρήσουμε στη σκηνόφηση του Δώρου Λοΐζου πρακίται ένα πρόβλημα: που να ριζούμε το περιόσοτερο βάρος, στο Δώρο ποιητή ή στον Δώρο αγωνιστή; Άνεμορερχόμαστε χωρίς παλλά αυτίτητα το πρόβλημα, δηλώνοντας την προτίμησή μας από δεύτερο έκοντας άπεσθήματα τα συναισθήματα και τη σγουρία πως θαδίζουμε στο σωστό όρομο. Ριχτή από τα πρόγματα ο χαρακτήρας «άγωνιστής» ταираίζει περισσότερο στην προσωπικήτητα του Δώρου και γιατί κι η ποίηση του Δώρου ή τοιχακίστε ή καλύτερη ποίηση του είναι μια επανάσταση. Άκόμα γιατί την έννοια του διανοούμενου ή ποιητή την έρμηνεύουμε άμα πιά με τον παραδοσιακό τρόπο, του ανθρώπου δηλαδή που ζή περισσότερο από το κεφάλι, του παρ' όπο τα χέρια του, (του ήνευματικού έργατη) θα λέγαμε), άλλά του κοινωνικού καθόηγητή, που το μισλό του το χρησιμοποεί για την έξύφωση του κοινωνικού συνόλου κι όχι του εαυτού του. Ένας άκόμα λόγος: μια παράκληση του Ίδιου:

«...Παρακαλώ σας, μη μ' αναθέτε με κριτικές και σχόλια. Αν σ'ός άρέσει ή ψυχή μου, δώστε μου το χέρι να γίνουμε φίλοι. Αν όχι, αφήστε με στην τοίχη και πετροβολήστε με.
Μα για όνομα του Θεού, μη με θέξετε σε σωληνάκια χημείου και με μικροσκοπία άπομάτου. Δέν είμαι τίποτα μικρίδιο...».

Γραφήματα ΔΩΡΟΣ ΛΟΪΖΟΥ

...Κι οι ποιητές να γράφουν πρέπει διαρκώς γιατί έξαφνα πεθαίνουν.
Κι όταν νιώθεις την άνάγκη να γράφεις δέν συζητάς το θέμα άλλά παίρνεις την πέννα και γράφεις, γράφεις ώσπου να λυτρωθής.

αφιέρωμα στο Δωρο Λοΐζου

ΤΕΧΝΕΣ

Δεκ. 1969 / Βυστερώνη

"Ήσαν οι χρόνοι δίπλοτοι
κι οι λαοί μαστουρωμένοι, άφρονι
από πολλή ημερία και έυβελήμια
Οι ανάδες, ξεροίαι λίτσι, κέρποιαιαν τική
άν τόν γρό τανς τόν έθαβαν με σάλευγη,
κι άλλα έβουτα κορυφά περξήσανε
για να κομίζονε τής ζωός
και να τόν έχουν από χέρι.
Κι οι χωροφίτες γέμισαν κέρρους και θυσαμία
οι φράδες, λαφτά κι άσκιαι
οι κερδίες, πηγωνιά κι άσκιαι.

Κι ο αδελφός μου, ο θεοτέλλος, ο αδελφός μου
με τό τρώπο τό άγνύλο
ζωροφίτε με κοκινολόφι με ζερό χόμα
τήν ώρα που οι διεφθαμένοι
μοιραζαν ασιπάνια και χαμώγια
έμισα σε άκους λευκοές κι άκούσιους.

"Έλευργε τή ζωή άπλά και με έός.
Δέν κίττεχε από δύναμες ή μαγια
Στό γέμισμα τού νόστου
είδε τό ένειγο: "Μαύρο ή Άσπρο;
Προτίμησε τό άσρος του
Άσμαζώθηκε, αλήγασε, πατόθηκε
"Ωσπου
ο πένος τόν άπλοποίησε

"Αδειασε από πέτρα, γέμισε γάμα.

"Όσοι τόν νόστου, πόσους,
Οι έπέλοιποι τόν κούρασαν
με κροτοχετήματα, τίτλους και ή άλλα τίτοια παρβουα
"Ωσπου
ο θεός τόν λυπήθηκε

"Αδειασε από γάμα, γέμισε φώς.
"Έτσι, λυτρωμένος από πέτρες και γάματα
δέν χόραξε ούτε ένα άλφα
μέχρι από έσθουε.
Δικαιοσύνη, κίνουα δε τόν ζήμιε.

ΓΡΑΨΗΜΑΤΑ

"Η αλήθεια κατοικεί στην Έλευθερία
ή έλευθερία στην Μουσική
ή Μουσική στη Σιωπή
ή Σιωπή είναι ή γλώσσα του Άπειρου

★ ★

"Η πρόοδος συντελείται
μόνο με επανάσταση

★ ★

"Από έτάχημα
να γράφοι στίχους
θα άγγήσω τόν στοχασμό μου
ώς την ύστερη ένταση τής λέξης

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

"Έπρεπε λοιπόν
να ραντίσουμε τό αίμα
στις τέσσρεις γωνίες του άρχοντα;
να άργώσουμε τό άσπρα χαρτιά με τά νύχια;
"Έπρεπε λοιπόν
να τεταθούν οι φλέβες τούσ άρλό,
να γεμίσουν τά πυθάρια μας τόνιους άγωνία;

"Έπρεπε λοιπόν
να γίνον όλοι αυτά;
Και γιατί;
Για μία έλευργε στα μέτω,
για μία ίδου χαράς,
για μία σποραδική γαλήνη,
για ένα τετραγωνικό του Παράδεισου.

Νά μην έπαρχει άραγε άλλος τρώπος;
Μόνο ή άσκατος να άγγή στη ζωή;
"Ο Σπαρτιάς λοιπόν, τό πένο μέσο να παρεβιάσουμε
να κοκινώσουμε τής άθαστίας.

ΣΤΙΣ ΣΗΜΑΙΕΣ ΠΟΥ ΣΕΦΤΙΣΑΝ

Οι σημαίες κομματίζον άνάποδι.
Πόδιαι ή πατρίδα;
Πόδιαι οι ήρωες;
Οή σημαίες έγιναν σιτάχτρα
στα χωράφια τόν λαόν
να ζυμώσουν την έλευθερία.
Πόδιαι ή πατρίδα;
Πόδιαι οι ήρωες;

"Εοήμωση.
Οι σημαίες σημειώνουν σφραμίαι.
"Η σημαία με άύτοτία.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 1968.

Δέν άπάρχει έλευθερία
μέσο σ' αυτά τά τετράγωνα.

Δέν άπάρχει θεημερία
που να πύθη για λύτρωση.

Τό χόρα μες, σικρά κι άνώφελα
άκρωτώνουν από χάος και χάνονται.

"Η προκή χάνει την πίστη
πιά μιλάνει τό βήνατο.

"Έτσι βήνατο
ήρα, βήνατο κι άσκημο.

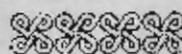
"Όλοι έχουν λοξοδρομήσει... ήλαι.
Και ή σημαία χάνει ένκαταλειμένη.

Και
δέν έχω άλή ένκαλή
πρω
να μένω στα διάγεια
στα σαφά
άλεχμιστής στα νυσαια
στα ένδύραχα.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Τίποτα, Θέ μου, τίποτα
κατό
χάος
τίποτα
χάνομαι!
έχι, έχι...
"Επανάσταση
Γεήνομα, για όνομα του Θεού
Γεήνομα για σημαία
"Επανάσταση!!

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α
Τ Ο Υ Δ Η Μ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν
Ε Π Ι Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Δ Η Μ Ο Φ Α Ν Τ Ο Υ - 510 π.κ.
Γ Ι Α Τ Η Ν Π Ρ Ο Σ Τ Α Ξ Ι Α Τ Η Σ Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α Σ
Κ Α Ι Τ Ι Μ Ο Ρ Ι Α Τ Ω Ν Τ Υ Ρ Α Ν Ν Ω Ν

ΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΚΑΤΑΛΥΣΕΙ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΝ ΚΑΤΕΧΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΔΣΙΩΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΛΥΘΕΙ, ΝΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΕΧΘΡΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΘΑΝΑΤΩΝΕΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΤΙΜΟΡΙΑ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΥ ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΕ· Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑ ΔΗΜΕΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΝΑ ΔΕΚΑΤΟ ΝΑ ΚΑΤΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΑΘΗΝΑΣ· Ο ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΟΥ ΕΝΟΧΟΥ ΚΑΙ ΟΠΟΙΟΣ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΣΕ, ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΜΑΡΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΜΟΛΥΝΤΟΣ. ΟΛΟΙ ΔΕ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ, ΚΑΤΑ ΦΥΛΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ, ΝΑ ΘΥΣΙΑΣΟΥΝ ΖΩΝΤΑΝΑ ΣΦΑΓΙΑ, ΚΑΙ ΝΑ ΟΡΚΙΣΤΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΘΑΝΑΤΩΣΟΥΝ ΟΠΟΙΟΝ ΠΡΑΞΕΙ ΤΕΤΙΑ ΕΡΓΑ. Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΣΗΣ: «ΘΑ ΣΥΝΤΕΛΕΣΩ ΚΑΙ ΜΕ ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΙΔΙΟ ΜΟΥ ΤΟ ΧΕΡΙ, ΑΝ ΤΟ ΜΠΟΡΩ, ΣΤΗ ΘΑΝΑΤΩΣΗ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΤΑΛΥΣΕΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ. ΤΑ ΙΔΙΑ ΘΑ ΠΡΑΞΩ ΚΑΙ ΓΙΑ ΟΠΟΙΟΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΔΣΙΩΜΑ ΑΦΟΥ ΘΑ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΛΥΘΕΙ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΑ ΟΠΟΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΤΥΡΑΝΝΟΣ Ή ΣΥΝΕΡΓΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΥΡΑΝΝΙΑΣ. ΚΑΙ ΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΛΛΟΣ ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΕΙ, ΘΑ ΤΟΝ ΘΕΩΡΗΣΩ ΑΝΑΜΑΡΤΗΤΟ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΚΑΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ, ΓΙΑΤΙ ΣΚΟΤΩΣΕ ΕΧΘΡΟ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ· ΚΑΙ ΑΦΟΥ ΞΕΠΟΥΛΗΣΩ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ, ΘΑ ΔΩΣΩ ΤΑ ΜΙΣΑ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΠΟΥ ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΕ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟΥ ΣΤΕΡΗΣΩ ΤΙΠΟΤΑ. ΚΑΙ ΑΝ ΚΑΝΕΙΣ ΚΑΘΩΣ ΘΑ ΣΚΟΤΩΝΕΉ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΣΕ ΝΑ ΣΚΟΤΩΣΕΙ ΚΑΛΟΙΟΝ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ (ΤΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥΣ) ΧΑΖΕΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ, ΘΑ ΕΚΔΗΛΩΣΩ ΤΗΝ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ, ΟΠΩΣ ΣΤΟΝ ΑΡΜΟΔΙΟ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΠΟΓΟΝΟΥΣ ΤΟΥΣ. ΤΟΥΣ ΟΡΚΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΩΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ Ή ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ Ή ΟΠΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΡΓΩ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΝΩ». ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΡΒΑΡΑΝ, ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΝΑ ΔΟΣΟΥΝ ΤΟΝ ΝΟΜΙΜΟ ΟΡΚΟ ΠΡΟ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ, ΘΥΣΙΑΣΟΝΤΕΣ ΖΩΝΤΑΝΑ ΣΦΑΓΙΑ· ΚΑΙ ΝΑ ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΟΠΟΙΟΣ ΤΗΡΕΙ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΤΟΥ ΝΑ ΙΔΕΙ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΛΑ, Ο ΕΠΙΟΡΚΟΣ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΣΕΝΕΙΑ ΤΟΥ.

Μ Ν Η Μ Η